Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Bakalářská práce

Analýza cestovního ruchu v Benátkách nad Jizerou

Barbora Poláková

© 2022 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Barbora Poláková

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Analýza cestovního ruchu v Benátkách nad Jizerou

Název anglicky

Analysis of tourism in the town Benátky nad Jizerou

Cíle práce

Cílem bakalářské práce bude statistická analýza ukazatelů hodnotících cestovní ruch v dané lokalitě. Při analýze ukazatelů budou počítány časové řady a jejich elementární charakteristiky. Na základě zjištěných výsledků bude provedeno hodnocení současného stavu a případně i predikce budoucího vývoje cestovního ruchu v dané lokalitě.

Metodika

Bakalářská práce je metodicky založena na studiu dat a statistických ukazatelích cestovního ruchu v dané lokalitě. Pro zjištění stavu a vývoje budou použity metody explorační analýzy dat. Poté budou vhodně zvoleny metody, jako je například analýza časových řad.

Doporučený rozsah práce

40 stran

Klíčová slova

statistická analýza, cestovní ruch, turistika

Doporučené zdroje informací

HENDL, J. *Statistika v aplikacích.* Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0700-9.

HESKOVÁ, M. *Cestovní ruch : pro vyšší odborné školy a vysoké školy.* Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-948-3.

KÁBA, B. – SVATOŠOVÁ, L. *Statistické nástroje ekonomického výzkumu.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-359-9.

PALATKOVÁ, M. – ZICHOVÁ, J. *Ekonomika turismu : turismus České republiky.* Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3643-3.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 ZS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Zuzana Dlubalová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 2. 10. 2020

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 08. 02. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Analýza cestovního ruchu v Benátkách nad Jizerou" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 8. 2. 2022 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní Ing. Zuzaně Dlubalové, Ph.D. za cenné rady, připomínky a za velmi ochotný přístup při řešení problémů při psaní mé bakalářské práce. Dále děkuji institucím města Benátky nad Jizerou za poskytnutí dat ke statistickému zpracování, jmenovitě především děkuji paní Blance Noháčové.

Analýza cestovního ruchu v Benátkách nad Jizerou

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá analýzou cestovního ruchu ve městě Benátky nad Jizerou. V teoretické části jsou zahrnuty základní pojmy cestovního ruchu, členění cestovního ruchu, služby v cestovním ruchu, vývoj cestovního ruchu. V další části je popsána charakteristika města Benátky nad Jizerou. Praktická část obsahuje analýzu současného cestovního ruchu v Benátkách nad Jizerou. Do analýzy je zahrnuta návštěvnost informačního centra, vybraných turistických cílů a vybraných ubytovacích zařízení. Návštěvnost je analyzována využitím časových řad a vypočtením elementárních charakteristik a následně vypočtena predikce Muzea Benátecka. Pro analýzu časových řad informačního centra, zámecké věže a pro hromadná ubytovací zařízení jsou použita data neperiodických časových řad. Pro analýzu Muzea Benátecka jsou aplikována data periodických časových řad. Hromadná ubytovací zařízení jsou srovnána s hromadnými ubytovacími zařízeními okresu Mladá Boleslav. Všechna data použita v této práci jsou z městských institucích z města Benátky nad Jizerou a Českého statistického úřadu.

Klíčová slova: cestovní ruch, časové řady, predikce, město Benátky nad Jizerou, statistika, cestování, informační centrum, návštěvnost, památky, ubytování

Analysis of tourism in town Benátky nad Jizerou

Abstract

This bachelor thesis deals with the analysis of tourism in the town of Benátky nad Jizerou, which is explained in three parts. The theoretical part contains the basic concepts of tourism, classification, tourism services, tourism development. In the next part is described characteristics of town Benátky nad Jizerou. The practical part contains analysis of the current tourism in the Benátky nad Jizerou. The analysis included data of information centre, select tourist destinations, and specific accommodation facilities. The data was analysed by using a method of time series, elementary characteristics of time series and prediction of Museum Benátecka. For analysis time series of information centre, castle tower and accommodation facilities were analysed by non-periodic time series. For analysis of Museum Benátecka were analysed by periodic time series. The accommodation facilities in Benátky nad Jizerou was compared with accommodation facilities with district Mladá Boleslav. All data that appeared in the work was obtained from the municipal institutions and Czech statistical office.

Keywords: tourism, time series, prediction, town Benátky nad Jizerou, statistics, travelling, information centre, attendance, sights, accommodation

Obsah

1 Úvod **11**

2 Cíl práce a metodika **12**
2.1 Cíl práce 12
2.2 Metodika 12

3 Teoretická východiska **16**
3.1 Definice cestovního ruchu 16
3.2 Vývoj cestování a cestovního ruchu 17
3.3 Cestovní ruch jako systém, pojmy cestovního ruchu 19
3.4 Členění cestovního ruchu 21
3.5 Služby v cestovním ruchu 23
3.6 Informační technologie v cestovním ruchu 25
3.7 Statistický monitoring turismu České republiky 25
3.8 Český statistický úřad 25
3.9 Turistická informační centra 26
3.10 Orgány koordinace cestovního ruchu 27
3.11 Ekonomika cestovního ruchu 29
3.12 Cestovní ruch jako trh 29

4 Město Benátky nad Jizerou **31**
4.1 Symboly města 31
4.2 Historie města 32
4.3 Turistické cíle 34
4.4 Sportovní a kulturní akce 36
4.5 Ubytování 36
4.6 Dopravní dostupnost 38
4.7 Okres Mladá Boleslav 38

5 Vlastní práce **40**
5.1 Analýza návštěvnosti informačního centra v Benátkách nad Jizerou 40
5.2 Analýza návštěvnosti turistických cílů 43
5.3 Analýza ubytovacích zařízení 51
5.4 Porovnání ubytovacích zařízení s okresem Mladá Boleslav 52

6 Závěr **55**

7 Seznam použitých zdrojů **57**
7.1 Literatura 57
7.2 Internetové zdroje 57

8 Přílohy 59

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Struktura cestujících podle závěrů mezinárodní konference o statistice cestovního ruchu 21
Obrázek 2 - Poloha města Benátky nad Jizerou 31
Obrázek 3 - Mapa okresu Mladá Boleslav 39
Obrázek 4 - Sezónní dekompozice, Muzeum Benátecka 49

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Návštěvnost IC Benátky nad Jizerou 2010-2020 40
Tabulka 2 - Elementární charakteristiky IC 42
Tabulka 3 - Návštěvnost zámecké věže 2010-2020 43
Tabulka 4 - Elementární charakteristiky zámecké věže 44
Tabulka 5 - Návštěvnost Muzea Benátecka 2002-2011 45
Tabulka 6 - Návštěvnost Muzea Benátecka 2012-2021 45
Tabulka 7 - Elementární charakteristiky Muzea Benátecka 46
Tabulka 8 - Výsledky klasických trendových funkcí 48
Tabulka 9 - Návštěvnost v ubytovacích zařízení v Benátkách nad Jizerou 51
Tabulka 10 - Elementární charakteristiky ubytovacích zařízení 52
Tabulka 11 - Návštěvnost v ubytovacích zařízení v okrese Mladá Boleslav 53
Tabulka 12 - Podíl počtu ubytovaných v Benátkách nad Jizerou na celkovém počtu v Okrese Mladá Boleslav 54

Seznam grafů

Graf 1 - Návštěvnost domácích turistů IC 41
Graf 2 - Návštěvnost zahraničních turistů IC 41
Graf 3 - Návštěvnost zámecké věže 43
Graf 4 - Návštěvnost Muzea Benátecka 47
Graf 5 - Predikce Muzea Benátecka na rok 2022 50
Graf 6 - Porovnání ubytovaných v Benátkách nad Jizerou a okresem Mladá Boleslav 53

Seznam použitých zkratek

IC Informační centrum

ČSÚ Český statistický úřad

1 Úvod

Cestovní ruch je velmi důležitou součástí národního hospodářství, ekonomiky a také života každého občana. Navazují na něj další obory, a to především doprava, stravování a ubytování.

Cestovní ruch v České republice v roce 2019 tvořil 2,9 % HDP České republiky, což je 165 miliard Kč. V tomto oboru bylo v roce 2019 zaměstnáno 240 000 osob, z toho bylo 199 000 osob zaměstnaných a 41 000 osob, které podnikají v tomto oboru. Podle údajů z Českého statistického úřadu vyplývá, že v cestovním ruchu pracuje každý dvacátý druhý Čech. V roce 2020 do cestovního ruchu výrazně zasáhla pandemie Covid-19, kdy byl cestovní ruch zastaven na celosvětové úrovni. Počet turistických cest oproti roku 2019 klesl o 73 %. Během pandemie Covid-19 muselo přerušit aktivitu až 26 % cestovních kanceláří a agentur.

Město Benátky nad Jizerou není nejnavštěvovanějším městem, turisté si jako cíl vybírají větší města. Přesto mohou Benátky nad Jizerou nabídnout mnoho turistických zajímavostí. Velkou výhodou města je jeho poloha, která se nachází u dálnice mezi Prahou a Mladou Boleslaví. Velký příliv turistů do Benátek nad Jizerou zajistilo natáčení pořadu Toulavá kamera, kterou vysílala Česká televize v roce 2007. Dále byly v roce 2014-2017 zde natáčeny seriály, které měly také vliv na příliv turistů. Benátky nad Jizerou také pořádají spoustu kulturních akcí, které lákají turisty z celé České republiky, v rámci těchto akcí přijíždí do Benátek nad Jizerou delegace partnerských měst, což jsou Hustopeče, Modra (Slovensko) a Reinsdorf (Německo).

2 Cíl práce a metodika

V této kapitole budou definovány cíle práce a představeny základní metody, které budou aplikovány ve vlastní části práce.

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je statistická analýza ukazatelů hodnotících cestovní ruch v Benátkách nad Jizerou. Při analýze hodnotících ukazatelů budou počítány časové řady a jejich elementární charakteristiky. Jsou zpracována data návštěvnosti za roky 2010–2020 Informačního centra Benátky nad Jizerou a zámecké věže, data návštěvnosti Muzea Benátecka jsou zpracována za roky 2002-2021. Následně jsou požita data z ubytovacích zařízení, počty ubytovaných jsou zpracovány za roky 2010–2021. Ubytovací data za město Benátky nad Jizerou jsou srovnána s množstvím ubytovaných za okres Mladá Boleslav v časovém horizontu 2012–2020. Na základě zjištěných výsledků je provedeno hodnocení současného stavu cestovního ruchu v Benátkách nad Jizerou a predikce budoucího vývoje.

2.2 Metodika

Teoretická část je zaměřena na obecné informace o cestovním ruchu, je vypracována na základě studia odborné literatury. Vlastní část je zaměřena na současné i historické informace o městě Benátky nad Jizerou, kde je čerpáno z internetových zdrojů, ale i příruček a publikací o městě Benátky nad Jizerou. V praktické části jsou použita data získaná přímo od institucí města Benátky nad Jizerou nebo na internetových stránkách Českého statistického úřadu. Při tvorbě tabulek a grafů jsou použity programy Microsoft Excel a Microsoft Word. Pro výpočet predikcí je použit statistický program STATISTICA.

Metodicky je práce založena na studiu dat a statistických ukazatelů cestovního ruchu v obci. Pro zjištění stavu a vývoje jsou použity metody explorační analýzy dat. Poté budou vhodně zvoleny metody, jako je například analýza časových řad.

Analýza časových řad

Časová řada je množina pozorování kvantitativní charakteristiky, která jsou uspořádána v čase. Časové řady můžeme dělit podle charakteru ukazatele na časové řady okamžikové a intervalové. Okamžikové časové řady jsou hodnoty k určitému časovému okamžiku nebo datu. Intervalové časové řady jsou počty případů nebo událostí, které se nahromadily za určitý časový interval. Časové řady se dělí také podle periodicity sledovaného ukazatele, a to jsou časové řady krátkodobé (ukazatel je kratší než jeden rok), dlouhodobé (ukazatel je minimálně roční). (Svatošová & Kába, 2008)

Elementární charakteristiky časových řad

Pro zkoumání změn hodnot sledovaných ukazatelů v závislosti na čase, lze užívat různé statistické charakteristiky.

Absolutní charakteristiky ukazují absolutní porovnávání hodnot jednotlivých ukazatelů časové řady. (Svatošová & Kába, 2008)

První diference

První diference charakterizují absolutní přírůstky nebo úbytky daného roku oproti roku předcházejícímu.

$$dy_t = y_t - y_{t-1} \tag{1}$$

Relativní charakteristiky růstu (poklesu)

Koeficienty růstu

V časové řadě zkoumají koeficienty růstu rychlost změn hodnot v časové řadě. Jestliže tento koeficient růstu vyjádříme v procentech, jedná se o tempo růstu.

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}} \tag{2}$$

Bazický index

Bazický index porovnává základní období s veličinami z běžných období. Za základní období se většinou považuje první údaj v časové řadě.

$$I_{i/o} = q_i / q_0 \tag{3}$$

Modely časových řad

Časová řada má obsahovat tyto 3 složky.

Trend – dlouhodobá tendence vývoje časové řady

Periodická složka – projevuje se výkyvy ukazatelů časové řady okolo trendu

Cyklické kolísání – přesahuje období delší než jeden rok, výkyvy se pravidelně opakují

Sezónní kolísání – je charakteristické pro roční periodu

Krátkodobé kolísání – výkyvy se opakují v období kratším než jeden rok

Náhodné kolísání – je vyvoláno vedlejšími faktory, které se projevují drobnými a ojedinělými výkyvy časové řady (Svatošová & Kába, 2008)

Výběr modelu pro prognózu

Lineární $T_t = a + bt$ (4)

Kvadratická $T_t = a + bt + ct^2$ (5)

Exponenciální $T_t = ab^t$ (6)

Index determinace

Vhodnost modelu pro výpočet prognózy závisí na indexu determinace. Čím je index determinace blíže k jedné, tím model lépe vystihuje popsaný jev. Pokud se ale hodnota indexu determinace blíží k nule, znamená to stále menší vhodnost vybraného modelu pro výpočet prognózy. (Svatošová & Kába, 2008)

$$0 \leq I^2 \leq 1 \quad (7)$$

Jednoduché exponenciální vyrovnání

Jednoduché exponenciální vyrovnání patří do adaptivních modelů, přesněji do skupiny Brownovy modely exponenciálního vyrovnání. Při použití této metody je předpoklad, že v průběhu určité časové řady se nachází krátká období, ve kterých lze trend považovat za konstantní. (Svatošová & Kába, 2008)

Sezónnost v časových řadách

V periodických časových řadách se většinou nachází periodická složka, která je reprezentována sezónní složkou S_t. S touto sezónní složkou se lze setkat pouze v krátkodobých časových řadách. Sezónní výkyvy bývají nejčastěji vyvolány střídáním

ročních období, vyskytují se např. v zemědělství nebo cestovním ruchu. (Svatošová & Kába, 2008)

Model této časové řady má tvar:

$$y_t = T_t + S_t + \varepsilon_t \tag{8}$$

3 Teoretická východiska

V této kapitole budou představeny základní pojmy, definice cestovního ruchu, členění cestovního ruchu. V dalších kapitolách budou popsány služby a informační technologie v cestovním ruchu či ekonomika cestovního ruchu a funkce informačních center.

3.1 Definice cestovního ruchu

Cestovní ruch je jeden z významných socioekonomických jevů. Představuje největší pohyb populace za rekreací, dovolenou a poznáváním. Pro obyvatele ekonomicky vyspělých zemí se jedná o součást způsobu života. Cestovní ruch patří ke třem největším exportním odvětvím spolu s automobilovým průmyslem a obchodu s ropou. (Hesková, 2011)

Cestovní ruch je systém, kde jsou vzájemně propojeny části z trhu, destinace, marketingu a cestování. Při cestovním ruchu jsou uspokojovány dílčí lidské potřeby, proto cestovní ruch patří do oblasti spotřeby. Je také velmi významnou součástí národního hospodářství, kde je zajišťována spoluúčast podnikatelských subjektů v rámci cestovního ruchu. Jedná se například o dopravu, ubytovací služby nebo stravovací služby. (Lochmannová, 2015)

„Cestovní ruch je činnost osob cestujících do míst a pobývajících v místech mimo své obvyklé prostředí po dobu kratší než jeden ucelený rok, za účelem trávení volného času a služebních cest.“ (Světová organizace cestovního ruchu – UNWTO)

Pokud osoba navštíví jiné místo, než kde běžně pobývá, jedná se o cestovní ruch pouze v případě, že osoba není nijak odměňována ze zdrojů navštíveného místa. (Lochmannová, 2015)

Za jednu z nejvyšších intelektuálních forem rekreace lze považovat cestování, které je často provázeno dalšími aktivitami. Cestováním se označuje přesun lidí v prostoru a čase, zatímco cestovní ruch můžeme chápat jako samostatný obor lidské činnosti. Oba pojmy nám ukazují životní styl člověka, který je dále spojován s odpočinkem, sportem, poznáváním nebo například léčbou. Cestovní ruch se dá označit jako jednu ze základních potřeb člověka, kdy jednou z nich je potřeba seberealizace. Tyto základní lidské potřeby začlenil do přehledné pyramidy Abraham Maslow. Potřeba seberealizace (je na vrcholu

pyramidy lidských potřeb) je uspokojena díky poznání nebo estetických zážitků, které získáme díky cestovnímu ruchu. (Lochmannová, 2015)

3.2 Vývoj cestování a cestovního ruchu

Již ve starověku se bylo možné setkat s určitou podobou cestovního ruchu. Ve starověku cestování neznamenalo zábavu, ale mělo jiný účel, jako je obchod, vojenské výpravy, náboženské výpravy, objevitelské cesty mořeplavců, vzdělání. Cestování si v té době mohly dovolit jen majetné společenské vrstvy. Ve starověkém Řecku a Římě vznikly první písemné a stavební doklady o cestování za rekreací. V té době vznikaly první mapy, na kterých se zachycovaly popisy zemí a poznání tehdejšího světa. (Hesková, 2011)

Ve středověku cestovala především šlechta, bohatí měšťané a kupci. Vznikaly cestopisy, kvalitní mapy, a z období námořních objevů se psaly cestopisy s představou o kulatosti Země. Ve 13. století začal počátek zámořských objevitelských cest. Nejznámější je cesta Marca Pola, který byl benátecký kupec a své poznatky z cest zapsal ve své knize Milion. V období 15. století došlo k velmi významným zámořským objevům. Výprava Portugalců překročila rovník, obepluli Mys dobré naděje a podnikli cesty do Indie pod vedením mořeplavce Vasco da Gama. Do historie cestovního ruchu se zapsali i výpravy Španělů, kdy byla objevena Amerika Kryštofem Kolumbem (i když z pramenů je známo, že v Americe byli dřív Vikingové), poté se uskutečnila první cesta kolem světa. Pro mořeplavce bylo velkým pokrokem použití kompasu, který byl vynalezen Číňany. V 16. století byl vynalezen knihtisk a tím vznikaly první tištěné průvodcovské knihy. (Hesková, 2011)

Jedním z prvních organizátorů hromadných zájezdů byl Angličan Thomas Cook. Kolem roku 1840 stoupl mezi lidmi zájem o cestování a rekreaci, protože rostla životní úroveň pracujících lidí, měli více volného času a v průmyslových oblastech bylo znečištěné prostředí. Thomas Cook v roce 1841 uspořádal pro celkem 500 cestujících první hromadnou cestu z Leicesteru do Loughborough. O 4 roky později zorganizoval první zájezd do Liverpoolu a potom také okružní cestu po Evropě. Na svou dobu Thomas Cook nabízel lidem velice moderní služby, řada z nich se používá dodnes. Jedná se například o využívání ubytovacích služeb od smluvních partnerů na takzvané vouchery. Dále zavedl hotelové poukazy, kterými mohli lidé platit ubytování a stravování ve smluvních hotelech. Pak také vydával peněžní poukázky, kterými se mohla vybrat hotovost v místní měně.

Rozmach cestovního ruchu nastal na začátku 20. století, ale nejvíce se rozšířil po 2. světové válce. Rozmach cestovního ruchu také souvisel s vědeckotechnickým pokrokem a rozvojem dopravy. V moderní době lze rozvoj cestovního ruchu rozdělit do tří etap. (Lochmannová, 2015)

1. **etapa (do 1. světové války)**

Rozvoj cestovního ruchu nastal v tomto období z důvodu, že lidé měli více volného času. Nejdříve se jednalo pouze o majetnou vrstvu obyvatelstva. Lidi v cestování stát nijak výrazně neomezoval, budovala se ubytovací a stravovací zařízení, rozvíjela se doprava. Začaly vznikat první profese v oblasti cestovního ruchu. (Lochmannová, 2015)

2. **etapa (mezi světovými válkami)**

Po první světové válce přistoupila řada zemí k protekcionismu, což je vlastně ochranářská politika státu, kdy chrání své vnitřní území. To přineslo do cestovního ruchu administrativní překážky ve smyslu celní, vízové a pasové politiky. Ke zpomalení rozvoje cestovního ruchu došlo ve 30. letech 20. století k důsledku velké hospodářské krize. I přesto se cestovní ruch stával součástí života obyvatelstva a také se stával dostupnějším i střední třídě a celé řadě pracujících. Začaly vznikat i specializované školy, které připravovaly studenty na práci v oblasti cestovního ruchu. (Lochmannová, 2015)

3. **etapa (po 2. světové válce)**

Po 2. světové válce význam cestovního ruchu v životním stylu lidí ještě vzrostl. Byl již rozšířen mezi všemi společenskými vrstvami. Lidé měli ještě více volného času, měli více dní dovolené. Cestovní ruch se stal významnou součástí světové ekonomiky a začal hrát důležitou roli v rozvoji národních ekonomik. Studium cestovního ruchu se rozšířilo i na oblast vysokých škol. (Lochmannová, 2015)

Poválečný vývoj cestovního ruchu na území našeho státu

Do 2. světové války byl vývoj cestovního ruchu celé Evropy víceméně stejný. Značný rozdíl nastal po válce mezi Východem a Západem. V České republice se od 50. let stalo fenoménem chalupaření a chataření, cestovní ruch byl pouze krátkodobého charakteru, jezdilo se většinou pod stan. Za hranice se jezdilo hlavně do socialistických zemí, výjezd do nesocialistických zemí byl regulován ze strany státu. Na našem trhu byly do roku 1989

víceméně 3 cestovní kanceláře (Čedok, CKM, Autoturist). Tyto cestovní kanceláře nebyly schopny zajistit poptávku po zahraničních zájezdech. Po roce 1989 se výrazně zlepšily podmínky cestovního ruchu, s většinou zemí došlo ke zrušení vízové povinnosti, vzniklo několik tisíc nových cestovních kanceláří, začaly vznikat nové formy cestovního ruchu (agroturistika, ekoturistika). Po roce 2000 začaly vznikat nové rozvojové strategie na úrovni státu a nové specifické formy cestovního ruchu. V březnu roku 2013 byla schválena vládou České republiky Koncepce státní politiky cestovního ruchu. Cílem tohoto dokumentu je zvyšovat kvalitu celého odvětví cestovního ruchu na národní i regionální úrovni. Dalším cílem je i udržení pozitivních dopadů rozvoje cestovního ruchu na ekonomiku České republiky. V této Koncepci bylo i vymezeno postavení Ministerstva pro místní rozvoj a agentury CzechTourism. Koncepce má 5 základních priorit, zkvalitnění nabídky cestovního ruchu, management cestovního ruchu, destinační marketing, politiku cestovního ruchu a ekonomický rozvoj. (Lochmannová, 2015)

3.3 Cestovní ruch jako systém, pojmy cestovního ruchu

Cestovní ruch tvoří dva podsystémy, subjekt cestovního ruchu a objekt cestovního ruchu včetně vzájemných vazeb. Vazby existují i mezi jinými systémy, které tvoří okolí cestovního ruchu – vnější prostředí, kde například jde o prostředí ekonomické, ekologické, sociální, politické. Subjekt cestovního ruchu je účastník cestovního ruchu. Je to každý, kdo uspokojuje svoje potřeby cestováním a pobytem mimo místo svého trvalého bydliště a obvykle ve svém volném čase. Z hlediska statistiky se účastníkům cestovního ruchu říká návštěvník, turista nebo výletník. Stálý obyvatel (rezident) je osoba, která žije alespoň šest po sobě jdoucích měsíců na jiném místě. V zahraničním cestovním ruchu je to osoba, která žije v jiné zemi alespoň jeden rok. Návštěvník je osoba, která cestuje na jiné místo v zemi svého trvalého bydliště na dobu kratší než šest měsíců. V zahraničním cestovním ruchu cestuje do jiné země na dobu kratší než jeden rok s tím, že hlavním účelem cesty v obou případech není výdělečná činnost. Turista je osoba, která splňuje kritéria návštěvníka, ale jeho účast na cestovním ruchu je spojena alespoň s jedním přenocováním. Z hlediska délky pobytu se dále rozlišuje turista na dovolené (v ČR pobyt dvě až tři noci) a krátkodobě pobývající turista (alespoň jedno přenocování). Výletník je osoba, která cestuje na dobu kratší než jeden den a na navštíveném místě nepřenocuje. (Hesková, 2011)

Základní charakteristikou jednotlivých druhů účastníků cestovního ruchu z hlediska statistiky je změna trvalého bydliště, délka pobytu a nevýdělečná činnost během účasti na cestovním ruchu. Druhým podsystémem je objekt cestovního ruchu. Objektem cestovního ruchu je všechno, co je cílem změny místa pobytu účastníka cestovního ruchu. Cílem může být příroda, kultura, památka a podobně. Objekt cestovního ruchu přináší nabídku. Nabídku tvoří cílové místo, podniky a instituce cestovního ruchu. Cílové místo představuje středisko cestovního ruchu, region nebo stát jako cestovní cíl. Často je cílové místo označováno pod pojmem destinace. Přírodní a kulturní potenciál kulturního místa se označuje jako primární nabídka (oddych, poznávání, zdraví). Prostředkem k dosažení tohoto cíle je různorodá vybarvenost, která se označuje jako sekundární nabídka (různé rekreační, sportovní a kulturní vyžití, stravování). Z hlediska funkcí rozlišujeme městská střediska cestovního ruchu (historické památky, obchody, průmysl), lázeňská místa (mají přírodní léčivé zdroje), rekreační střediska (možnost koupání, vodní sporty, turistika, zimní sporty), rekreační obce (dříve hospodářské obce, nyní využívány k rekreaci), chatové oblasti (obvykle při vodních plochách). Regionem cestovního ruchu nazýváme oblasti, které mají společné charakteristické vlastnosti a odlišují se tím od sousedních území. Cestovním cílem může být i stát, který je pro účastníka cestovního ruchu zajímavý způsobem života místního obyvatelstva. (Hesková, 2011)

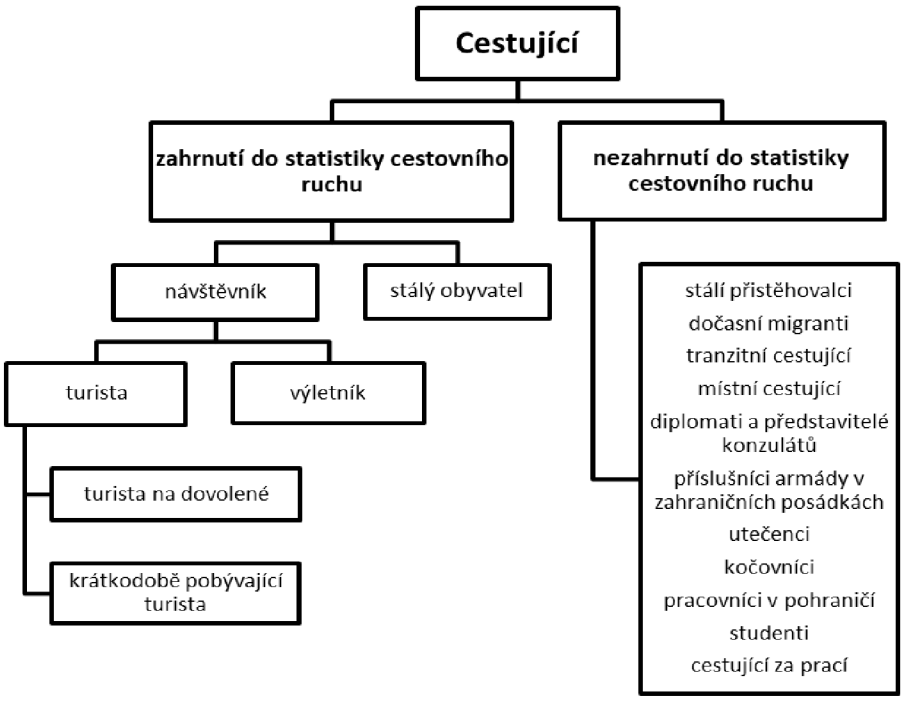

Obrázek 1 - Struktura cestujících podle závěrů mezinárodní konference o statistice cestovního ruchu (Hesková, 2011), vlastní zpracování

3.4 Členění cestovního ruchu

Kritérií, podle kterých lze členit cestovní ruch, je velké množství.

a) Geografické hledisko – domácí a zahraniční. O domácím cestovním ruchu se mluví tehdy, pokud účastník cestovního ruchu nepřekročí hranice daného státu. Naopak pokud se cíl cesty nachází mimo území daného státu, čili musí překročit státní hranici, pak se jedná o zahraniční cestovní ruch.

b) Časové hledisko – krátkodobý (maximálně dvě přenocování) a dlouhodobý (pobyt mimo bydliště je delší než tři dny). V případě domácího cestovního ruchu nesmí pobyt překročit šest měsíců a v případě zahraničního cestovního ruchu jeden rok, aby se jednalo o pobyt v rámci cestovního ruchu. Samostatnou kategorii tvoří jednodenní pobyty bez přenocování, které nejsou

zahrnovány ve statistikách cestovního ruchu, ale vycházejí pouze z údajů ubytovacích zařízení.

c) Způsob zabezpečení cesty a pobytu – organizovaný cestovní ruch, kdy je cesta zajišťována prostřednictvím cestovní kanceláře a neorganizovaný cestovní ruch, kdy si cestu účastník zajišťuje sám.
d) Motivy účasti na cestovním ruchu – v rámci volného času (dovolená) a cestovní ruch, který zahrnuje služební a obchodní cesty.
e) Forma úhrad nákladů – v rámci volného cestovního ruchu si účastník hradí cestu sám a v rámci vázaného cestovního ruchu je část nákladů hrazena z cizích zdrojů (tzv. zaměstnanecká výhoda).
f) Počet účastníků – lze rozlišovat cestovní ruch individuální (účastník cestuje sám nebo se svou rodinou) a skupinový (např. kolektiv pracovníků).
g) Dopad na životní prostředí – zahrnuje tzv. měkký cestovní ruch (důraz klade na zážitky, respekt vůči lokálním tradicím a přírodě). A tvrdý cestovní ruch nezohledňuje místní tradice (převážně nákup zboží a suvenýrů).
h) Věk účastníků – cestovní ruch dětí, mládeže, rodin s dětmi a seniorů.
i) Prostředí pobytu – cestovní ruch městský, lázeňský, horská střediska, přímořská střediska. (Lochmannová, 2015)

Dalšími specifickými formami cestovního ruchu je kongresový cestovní ruch, venkovský cestovní ruch, dobrodružný cestovní ruch, filmový cestovní ruch, náboženský cestovní ruch, gastroturismus, svatební cestovní ruch, temný cestovní ruch. (Lochmannová, 2015)

Předmětem kongresového cestovního ruchu je organizace kongresů, seminářů, výstav, veletrhů. Jsou to všechno víceméně akce, které slouží k setkávání lidí s cílem výměny informací. Venkovský cestovní ruch je realizován ve venkovských oblastech, kde je zpravidla počet obyvatel do 10 tisíc. Součástí tohoto cestovního ruchu je také poznávání místních zvyků či folklóru a tradičního řemesla. Dobrodružný cestovní ruch je spjat s aktivní účastí turistů na dobrodružných aktivitách, zpravidla sportovního charakteru. Typickými aktivitami této formy cestovního ruchu je horolezectví, vysokohorská turistika, výpravy do obtížně dosažitelných míst (deštné pralesy) nebo různé adrenalinové sporty (bungee-jumping). Filmový cestovní ruch patří mezi nové formy cestovního ruchu. Zahrnuje takové turistické lokality, které jsou spojeny s určitým filmem nebo s událostmi stahujícími se k filmu nebo seriálu (Hoštice – Slunce, seno, jahody). Náboženský cestovní

ruch je spojen s návštěvou poutních míst, církevních slavností nebo s návštěvou církevních představitelů (Vatikán). Gastroturismus nabízí účastníkům cestu za požitkem z konzumace jídla či pití nebo možnosti testování různých pokrmů (Irsko – palírna whisky, Česká republika – pivovary, vinné sklepy). Svatební cestovní ruch zahrnuje činnosti přímo související s uzavřením sňatku, ale také související se svatební cestou manželů, případně loučení se svobodou. Temný cestovní ruch je zaměřený na místa, která jsou spojena s utrpením (věznice, památník Lidice). (Lochmannová, 2015)

3.5 Služby v cestovním ruchu

V cestovním ruchu je zahrnuto mnoho služeb, jako jsou ubytovací služby, stravovací služby, dopravní služby, průvodcovské či animační služby.

Ubytovací služby poskytují přenocování nebo strávení určitého času v určitém místě, které je jiné než trvalé bydliště účastníka cestovního ruchu. Zároveň jsou uspokojovány další potřeby účastníka, které s tímto pobytem souvisí, například stravování. Nejvýraznější část příjmů v cestovním ruchu mají právě ubytovací služby, přestože ubytování je spíše podmínkou pro naplnění samotného účelu cestu. Typy ubytovacích zařízení jsou různé. Podle způsobu výstavby to jsou pevná ubytovací zařízení (hotely), částečně pevná (montované chaty), přenosná (stany), pohyblivá (přívěsy). Podle doby provozu dělíme ubytovací zařízení na celoroční, dvousezónní a jednosezónní. Podle druhů se dělí ubytovací zařízení na tradiční (hotely), doplňkové (chaty, kempy) a ostatní. Do ubytovacích zařízení patří hotel, který musí mít nejméně deset pokojů pro hosty. Dále motel, také s nejméně deseti pokoji pro motoristy. Penzion má nejméně pět a maximálně dvacet pokojů pro hosty. Botel je ubytovací zařízení, které je umístěno na trvale zakotvené lodi. (Lochmannová, 2015)

Stravovací služby představují služby základního stravování, nabídka kompletního menu, doplňkové stravování a občerstvení a společenské služby, které mohou být spojeny i s kulturním programem. (Lochmannová, 2015)

Většina služeb cestovního ruchu je spojena se službami průvodců. Průvodci jsou pracovníci, kteří se dostávají jako první do kontaktu s uživatelem cestovního ruchu, a kteří vytvářejí mínění návštěvníků. Poskytují nejen výklad na různých památkách, ale dávají návštěvníkům i typy na trávení volného času. (Lochmannová, 2015)

Animační služby představují obsahové využití volného času. Základem všech animačních činností je hra, kterou lze rozdělit na pohybovou a sportovní činnost, zábavní činnost, tvořivou činnost, dobrodružnou činnost. Animátor je osobou zodpovědnou za plánování a organizování aktivit volného času, v hotelu, turistické destinaci nebo výletní lodi. (Lochmannová, 2015)

Další podmínkou umožnění realizace cestovního ruchu je doprava. Doprava je vlastně zcela základní podmínkou, aby mohl být cestovní ruch uskutečněn. Jako dopravní služby chápeme všechny služby vlastní přepravy účastníků cestovního ruchu a jejich zavazadel, včetně informací o dopravním spojení, rezervací míst v dopravních prostředcích, vyřizování reklamací. Dopravu členíme podle druhů dopravy (železniční doprava, silniční doprava, letecká doprava, vodní doprava). Podle teritoriálního hlediska (vnitrostátní doprava, mezinárodní doprava) a z hlediska periodicity (doprava pravidelná, nepravidelná). Nejvíce je využívána silniční a letecká doprava, v rámci České republiky převládá doprava silniční. Silniční doprava může probíhat dvěma způsoby, autokarem nebo osobním vozem. Železniční doprava je druhým nejrozšířenějším druhem dopravy v České republice. Železniční doprava disponuje lokomotivami, dále osobními, jídelními, tanečními nebo spacími vozy. Co se samotných vlaků týče, v České republice se lze setkat s vlakem Pendolino, který je schopen jet rychlostí až 250 km/h. S rychlovlaky se lze setkat pouze v zahraničí, jedná se o vlaky s rychlostí až 500 km/h. Letecká doprava je nejrychlejším druhem dopravy. K letecké dopravě patří i celá řada dalších služeb, například informace o spojení, rezervace místa, transfery z terminálu na letiště, celní a pasová služba, palubní služby. V České republice je více než 90 civilních letišť. Lze je rozdělit do tří kategorií. Letištěm celostátního významu je Letiště Václava Havla, regionálním letištěm většího významu je letiště v Brně, Ostravě, Pardubicích a Karlových Varech. Dále jsou v České republice různá regionální letiště menšího významu. Lodní doprava, někdy také vodní doprava, je nejstarší dopravou na světě. V České republice tato doprava má jen okrajový význam. V rámci České republiky jsou populární zejména rekreační plavidla (motorové čluny, výletní lodě a kajutové lodě). Jednou z forem turistiky je i vodáctví. (Lochmannová, 2015)

3.6 Informační technologie v cestovním ruchu

Informace hrají v současné době roli ve všech odvětvích. Z hlediska informací lze definovat cestovní ruch jako aktivitu, jejímž cílem je získání informace v různé podobě (obrazové, textové a zvukové podobě). V cestovním ruchu se informace dělí ze tří hledisek: podle druhu informace, podle intervalu změny a podle kvality a rozsahu informace. Podle druhu dělíme informace na tištěné (noviny, katalogy), textové (informace na papíře a na internetu), obrazové (fotografie), zvukové (zvukový průvodce), multimediální (videoprezentace) a smíšené. Podle intervalu změny členíme informace na stálé (památky, historie), informace proměnné s dlouhou periodou změny (složení obyvatelstva), informace proměnné se střední periodou změny (termíny zájezdů, ceníky služeb) a informace neustále se měnící (rezervace letenek, počasí). Podle kvality a rozsahu informace rozlišujeme úplné informace, částečné informace a odkaz na jiný zdroj informací. Podstatou dobrého informačního systému je dostupnost informací poskytnuté z důvěryhodného zdroje, aktuálnost informací (důležitá je pravidelná aktualizace informací). (Lochmannová, 2015)

3.7 Statistický monitoring turismu České republiky

Statistický monitoring turismu je proces ve sběru dat, jeho následného třídění, zpracování a interpretace dat, která udávají současné procesy, které probíhají v ekonomické sféře. Z důvodu odlišného vymezení turismu a odlišných metodik je velmi komplikované turismus zachytit, dále je i nesnadné zachytit účastníka turismu, ať už se jedná o domácí nebo zahraniční turismus, dalším problémem jsou i finance spojené s účastníkem turismu. Cílem statistického monitoringu je tedy prostorově a časově porovnat údaje, která statisticky popisují sledované období ve sledované destinaci. Zpracování metodiky a třídění dat je tedy předpokladem úspěšného statistického monitoringu. Tyto prostředky zajišťují národní instituce (např. ČSÚ) nebo mezinárodní instituce (např. UNWTO). (Palatková & Zichová, 2014)

3.8 Český statistický úřad

Český statistický úřad (ČSÚ) je ústředním orgánem státní správy a byl založen v roce 1969. Tento ústřední orgán státní správy vykonává státní statistickou službu.

Do organizační struktury ČSÚ patří např. oddělení statistiky cestovního ruchu, oddělení statistiky obchodu, pohostinství a ubytování nebo oddělení statistiky dopravy, informačních a komunikačních činností. ČSÚ se řídí i metodikou jiných organizací jako je například OSN, Eurostat nebo UNWTO. ČSÚ v rámci statistického monitoringu poskytuje informace o vývoji ekonomickém, demografickém, sociálním a zároveň zjišťuje srovnatelnost v těchto oborech ve vnitrostátním či mezinárodním měřítku. Do hlavních statistických řad, které monitorují turismus v České republice, patří kapacity a návštěvnost ubytovacích zařízení, výjezdový a domácí turismus, obchod, pohostinství a ubytování, činnost kulturních zařízení, služby cestovních kanceláří a agentur a vedlejší pomocné služby v dopravě. (Palatková & Zichová, 2014)

3.9 Turistická informační centra

Turistické informační centrum je přístupné veřejnosti, kde pracovník informačního centra podává ověřené informace o turistických cílech, službách, kulturních akcích v určité oblasti, kde se informační centrum nachází. Mezi hlavní činnosti informačních středisek patří sběr běžně požadovaných informací, jejich zanesení do informačního systému a jejich průběžná aktualizace, prodej doplňkového zboží, map, propagačních materiálů a poskytování informací.

Na základě Jednotné klasifikace turistických informačních center, jsou turistická informační centra rozdělena do tří kategorií A, B a C.

- Třída A – má otevřeno celoročně 7 dní v týdnu s výjimkou 24. a 25. prosince a 1. ledna. Informace poskytuje alespoň ve dvou světových jazycích. Umožňuje veřejnosti přístup na internet.
- Třída B – má otevřeno celoročně minimálně 5 dní v týdnu, přitom v hlavní turistické sezóně minimálně 6 dní v týdnu. Zaměstnanec turistického informačního centra poskytuje informace alespoň ve dvou světových jazycích. Veřejnost má přístup na internet a je zprostředkována průvodcovská služba.
- Třída C – musí splňovat minimální standard služeb a mít otevřeno v sezoně nebo celoročně minimálně 5 dní v týdnu. Zaměstnanci informace poskytují minimálně v jednom světovém jazyce.

Turistická informační centra mohou nabízet další služby i pro obyvatele dané lokality. Nabízí například tisk materiálů, kopírování, skenování, prodej lístků na kulturní akce, internet pro veřejnost. Některá informační centra poskytují také služby Czechpoint (například výpis z rejstříku trestů, z katastru nemovitostí, z živnostenského rejstříku, z obchodního rejstříku, datové schránky). Pokud je na informačním centru pracovník, který má oprávnění ověřovat podpisy a listiny, mohou se zde podpisy a dokumenty také ověřovat. (Lochmannová, 2015)

3.10 Orgány koordinace cestovního ruchu

Nejvyšším orgánem, který koordinuje cestovní ruch v České republice je Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky a její podvýbor pro cestovní ruch a krizové regiony. (Hesková, 2011)

Ministerstvo pro místní rozvoj

Podporu rozvoje cestovního ruchu v České republice má v kompetenci Ministerstvo pro místní rozvoj. Ministerstvo pro místní rozvoj dále spolupracuje s dalšími ministerstvy, s celou řadou regionálních sdružení a organizací, s místní správou a samosprávou. Toto ministerstvo bylo zřízeno s účinností od 1. listopadu 1996 zákonem č. 272/1996. (Hesková, 2011)

Kraje

Kraje jsou spravovány zastupitelstvem kraje a podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, mají v kompetenci také spravování cestovního ruchu na svém území. Kraje mohou předkládat návrhy zákonů Poslanecké sněmovně, vydávat obecně závazné vyhlášky kraje, koordinují svůj územní obvod a schvalují program jeho rozvoje. (Hesková, 2011)

Obce

Obce se řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. V něm není konkrétně vymezena působnost obce v oblasti cestovního ruchu. V zákoně o obcích je pouze vymezeno právo být členem svazku obcí za účelem ochrany a prosazování společných zájmů také v oblasti cestovního ruchu. (Hesková, 2011)

CzechTourism (Česká centrála cestovního ruchu)

CzechTourism je státní příspěvková organizace, která byla zřízena rozhodnutím Ministra hospodářství číslo 29 z 18. 3. 1993. Zřizovatelem je Ministerstvo pro osobní rozvoj. Hlavním posláním CzechTourism je koordinace státní propagace cestovního ruchu v České republice i zahraničí. Mezi hlavní úkoly této organizace patří podpora rozvoje cestovního ruchu, koordinace marketingových aktivit, spolupráce v oblasti cestovního ruchu s orgány státní správy a samosprávy, provádění vzdělávací činnosti v oblasti cestovního ruchu, vytváření dobré image turistické destinace „Česká republika“, zabezpečování spolupráce s novináři a médii, vydávání odborných zpráv a propagačních materiálů o České republice v příslušných jazykových verzích, spolupráce s regiony v České republice, zakládání zastoupení v zahraničí s cílem informovat veřejnost o nabídce cestovního ruchu v České republice. Tyto uvedené cíle uskutečňuje CzechTourism formou propagační, reklamní, inzertní a výstavnické činnosti, workshopů, přednáškové a poradenské činnosti. CzechTourism spravuje 26 zahraničních zastoupení (např. Londýn, New York, Stockholm, Tokyo). (Hesková, 2011)

Svaz obchodu a cestovního ruchu České republiky

Svaz obchodu a cestovního ruchu České republiky je sdružení právnických a fyzických osob v obchodě a cestovním ruchu, které je nezávislé, dobrovolné a otevřené. Svaz je samostatným právním subjektem. Svaz je zastáncem podnikatelských zájmů a potřeb podnikatelů, kteří se zabývají obchodem, pohostinstvím a ubytováním v rámci cestovního ruchu. (Hesková, 2011)

Asociace turistických informačních center České republiky

Asociace turistických informačních center České republiky je profesní organizací informačních center, která svou činností pomáhají rozvoji cestovnímu ruchu v České republice. Cílem této asociace je být centrem informační sítě cestovního ruchu v České republice, které slouží oboustrannému toku informací. Dále se podílí na legislativních úpravách týkajících se činnosti informačních center, předkládá státním i nestátním institucím návrhy a požadavky na řešení problematiky činnosti informačních center. (Hesková, 2011)

3.11 Ekonomika cestovního ruchu

Vedle odvětví s přímým vztahem k cestovnímu ruchu existuje i mnoho odvětvím se vztahem nepřímým. Tato odvětví se sice přímo nepodílejí na zabezpečení potřeb turistů, ale vytvářejí podmínky pro rozvoj cestovního ruchu. Jsou to např. stavební práce (výstavba hotelů), prodej a opravy vozidel, benzínové čerpací stanice, dodávky potravin do restaurací, vybavení hotelů (nábytek atd.). Je obtížné přesně určit v jaké míře tato odvětví cestovní ruch ovlivňují. Souhrn všech odvětví, které souvisí s přímým a nepřímým vlivem na cestovní ruch se označují jako ekonomika cestovního ruchu. Z důvodu poptávky po turistických službách se rozvíjí všechna odvětví s cestovním ruchem spojená, ale vytváří se také např. rozvoj lidových řemesel. Čím větší je cestovní ruch v dané lokalitě, zvyšuje se i životní úroveň místních obyvatel. (Beránek, 2013)

3.12 Cestovní ruch jako trh

Trh je oblast ekonomiky, kde dochází ke směně výrobků a služeb, ke vzájemnému působení prodávajících a kupujících. Stanoví se cena a množství výrobků či služby, která se směňuje. Trh je tvořen stranou nabídky a poptávky. Subjektem trhu cestovního ruchu jsou prodávající, kupující a zprostředkovatelé (cestovní kanceláře). Objektem trhu jsou služby a zboží cestovního ruchu.

Pojem trh cestovního ruchu se vykládá trojím způsobem:

- jako způsob hospodaření – způsob spolupráce poskytovatelů služeb výrobních podniků a spotřebitelů
- jako systém světových hospodářských vztahů – cestovní ruch se přeměňuje na peníze a zpět
- jako ekonomický mechanismus – vztah kupujících a prodávajících

Trh cestovního ruchu je systém kdy na sebe působí 4 prvky: turistická nabídka, turistická poptávka, cena a konkurence. Nabídku na trhu cestovního ruchu tvoří atraktivity, které jsou danému území dány historickým vývojem a přírodou, ale mohou být i vytvořené lidmi (festivaly). Dále ji tvoří vybavenost, která je na daném území vybudována. Poptávku vytvářejí účastníci cestovního ruchu. Účastníci cestovního ruchu jsou stále informovanější (především z důvodu využívání internetu) a také jsou stále náročnější. Roste jejich náročnost na druh služeb, nabídka se musí stále zkvalitňovat. Cena se odvíjí od nabídky

a poptávky na trhu cestovního ruchu. Platí, že čím vyšší cena, tím vyšší je nabízené množství, ale menší poptávané množství a naopak. Někteří zákazníci si vyšší ceny spojují s vyšší kvalitou. Rovnovážná cena se na trhu ustálí v momentě, kdy se nabídka rovná poptávce. (Beránek, 2013)

4 Město Benátky nad Jizerou

Město Benátky nad Jizerou se nachází ve Středočeském kraji v okrese Mladá Boleslav mezi Prahou a Mladou Boleslaví u dálnice D10. K 1.1. 2022 je ve městě evidováno 6 975 českých občanů s trvalým pobytem. Město Benátky nad Jizerou má 5 městských částí – Nové Benátky, Staré Benátky, Kbel, Obodř a Dražice. Rozloha města je 35,51 km^2 a zvětšila se sloučením katastrů bývalého prostoru Milovice – Mladá a Benátek nad Jizerou. V okolí Benátek nad Jizerou se nachází plochy lesů, chráněné přírodní rezervace a průmyslová zóna. Nejvýznamnějším podnikem v Benátkách nad Jizerou jsou Družstevní závody Dražice, s. r. o., (výroba ohřívačů a zásobníků teplé vody) a Carborundum Electrite, a.s. (nejstarší evropský výrobce brusiva).

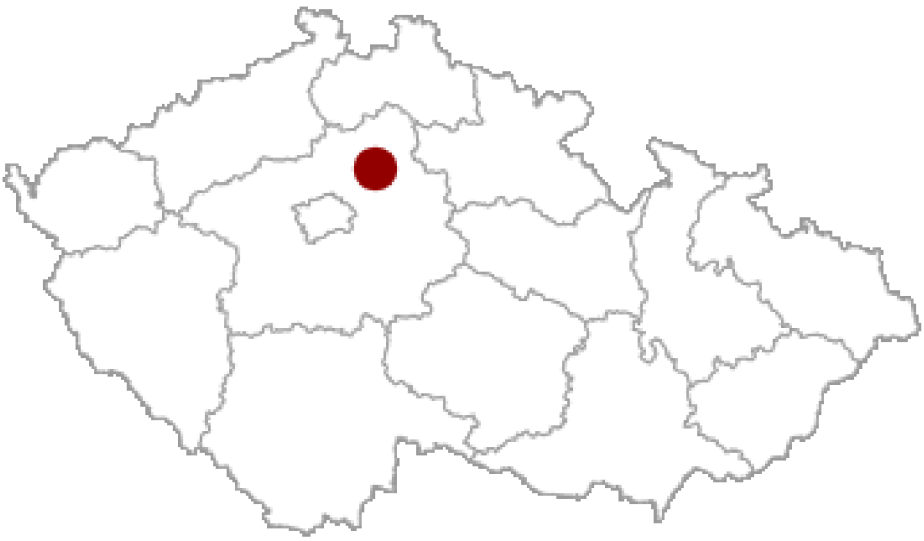

Obrázek 2 - Poloha města Benátky nad Jizerou, zdroj: místopisy.cz

4.1 Symboly města

Mezi symboly města Benátky nad Jizerou patří prapor, znak a pečetidlo. Prvním ze symbolů je prapor, který se skládá ze tří pruhů – červený, modrý a červený. V prostředím pruhu modré barvy se tyčí žlutá větev se třemi vinnými listy. Tyto listy najdeme i v městském znaku. Druhým symbolem je znak, který má červený štít a vespodu modrou vodu. Nad modrou vodou se tyčí stříbrná hradba s cimbuřím. Po stranách věže hradu se nachází dva modré štítky se zlatými listy vinné révy, které jsou k sobě nakloněny. Jedná se o štítky pánů z Dražic. Pod branou je třetí štítek v černé barvě se zlatým

baziliškem. Třetím symbolem města je stříbrné pečetidlo, které se obětavostí benáteckého občana dochovalo dodnes, bylo ukryto před německými okupanty. (benatky.cz, 2022)

4.2 Historie města

Na katastrálním území Benátek nad Jizerou registrují archeologové přes 30 archeologických lokalit. Mezi archeologická naleziště patří bývalé cihelny pod zámkem, centrum Starých i Nových Benátek s nálezy ze středověku, v ulici Čeňka Prause se nachází naleziště železných mečů, kopí a závěsů kotle z doby kolem přelomu letopočtu a katastrální území Obodře. Pohřební areál existoval v době bronzové u vodárny u silnice na Dražice. Podle prvních písemných historických zpráv o Střední Evropě je zřejmé, že mezi 4. – 1. stoletím před naším letopočtem sídlili v Benátkách Keltové a po nich až do počátku 6. století našeho letopočtu příslušníci germánských kmenů. V Benátkách nad Jizerou byly nalezeny železné keltské meče, kopí a šperky pro ženy jako nákrčníky, náramky, opasky a další předměty z bronzu. Většina byla nalezena v cihelnách v areálu zámku.

První písemný záznam o lokalitě Benátky je dochován z roku 1259. Výraz Benátky označuje místa ležící u vodních toků, případně močálech. Je zajímavé, že všechny Benátky, které v České republice skutečně existují jsou situovány v blízkosti řek a potoků. Je to dáno tím, že jméno je odvozeno od italské Venezie. Počátky Benátek jsou spjaté s dějinami rodu pánů z Dražic. Nejstarším známým příslušníkem tohoto rodu byl Budislav, ale tento rod nejvíce proslavil Jan z Dražic. Pravděpodobně jeho zásluhou byl v Dražicích postaven kostel zasvěcený svaté Ludmile. V roce 1349 založil Jan z Dražic v Nových Benátkách klášter. Po smrti Jana z Dražic zakladatele Nových Benátek, převzal majetek jeho syn, opět Jan, který se také věnoval církevní kariéře. Situace okolo dražického panství odráží neuspořádané majetkové poměry, které byly jedním z důsledků husitských válek. Kdo byl vlastníkem Dražic a celého panství na konci husitských válek není zcela jasné. Na počátku 16. století změnilo dražické panství rychle za sebou majitele. V roce 1510 se novým vlastníkem stal Hynek Bořita z Martinic, ale už v roce 1512 prodal panství Fridrichovi z Donína. Fridrich z Donína brzy opustil staré sídlo na Dražicích a přesídlil do Nových Benátek, kde začal někdy v letech 1525-1526 budovat na místě bývalého kláštera renesanční zámek. Benátky nad Jizerou se tak staly novým centrem panství,

Dražicím už Donínové pozornost nevěnovali, hrad je v jedné ze zmínek z roku 1599 uváděn jako pustý.

Jan z Werthu byl člověkem své doby od raného mládí sloužil v armádě. Po skončení třicetileté války žil Jan z Werthu v Benátkách. Na svém panství měl spory jak s poddanými na vesnicích, tak s měšťany Benátek. Jan z Werthu dal zásadně upravit benátecký zámek, k dosavadnímu renesančnímu zámku bylo přistaveno nové barokní křídlo. V pramenech se zmiňují dva zámky, starý a nový, každý s vlastním vchodem a schodištěm. Byla postavena i hospodářská stavení a celý zámecký prostor ohrazen zdí a vybudovány tři brány. Po smrti Jana z Werthu se rozpoutal mnohaletý spor s dědici o majetek. Pře se táhla až do roku 1679. Majetkové rozdělení Nových Benátek na 5 malých částí další rozvoj města velmi omezilo. Vyhořela i část benáteckého zámku a zůstala po mnoho let v neobyvatelném stavu. V roce 1664 vyhořela i radnice, přičemž byly zničeny městské písemnosti. Dalším problémem byla epidemie moru roku 1680. Ve městě tehdy žilo 45 rodin a epidemii podlehlo 134 lidí. Roku 1694 koupil panství hrabě ze Schützenu a panství tak bylo opět zceleno. Zdevastovaný zámek nechal přestavět do podoby, kterou má dodnes. Dal upravit i okolí zámku – zámecký park byl vyzdoben několika plastikami. Rozloha benáteckého panství se v 18. století příliš neměnila a zůstávali zcela průměrným poddanským městem, které si uchovávalo především venkovský charakter. Rozloha města nebyla velká, v roce 1735 stálo v Benátkách 110 domů. Hrabě z Klenové dal na náměstí vystavět Kapli sv. rodiny. V polovině 18. století nebyli Benátky přímo dějištěm válečných operací, ale byly nuceny poskytovat válčícím stranám jídlo a trpět časté průchody a ubytování vojsk. Vojska způsobila městu řadu škod. Rány, které byly městu zasazeny válkou, dovršil ještě požár, při kterém v roce 1769 shořelo 28 domů, budova radnice a obecní dům.

Dvacet let Československé republiky přineslo Benátkám řadu významných ekonomických změn. Město Nové Benátky zakoupilo budovu zámku v roce 1920, kam se poté přestěhoval městský úřad. Město Nové Benátky dalo na Husově náměstí postavit Okresní dům podle návrhu architekta Jiřího V. Krohy v letech 1926-1927. Byl instalován městský vodovod, zapojen nový vodojem a vyřešen problém městské kanalizace. Začaly podnikat místní velké firmy Carborundum neboli „Spojené závody na výrobu karborunda a elektritu a.s.“. Družstevní závody v Dražicích začaly prodělávat bouřlivý rozvoj, byly tam vybudovány dílny na zpracování ovoce, marmelády a destiláty. (Beneš, Městecká, Sosnovec, & Waldhauser, 1999)

4.3 Turistické cíle

Zámek Benátky nad Jizerou

Největším cílem turistů je Zámek Benátky nad Jizerou, který byl postaven mezi lety 1527-1572. Součástí zámku je i zámecký kostel a zaniklý klášter, který pochází z roku 1349. Na zámku působily i známé osobnosti jako je dánský hvězdář Tycho de Brahe, generál z třicetileté války Jan z Werthu, hudební skladatel Bedřich Smetana nebo i císař Rudolf II. Zámek je postaven v renesančním stylu, na zdech zámku jsou vymalována sgrafita. V zámku se nekonají prohlídky, sídlí zde městský úřad. Turisté ale mohou navštívit dvě muzea – Muzeum Benátecka či Muzeum hraček, která sídlí přímo v Benáteckém zámku. Je možné navštívit i zámeckou věž. (benatky.cz, 2022)

Zámecká věž

Kostel Narození Panny Marie byl založen Janem z Dražic roku 1349. Podle dostupných informací byl kostel poškozen a zřejmě i vypálen. Kostel byl opraven v pohusitském období. Na přelomu 17. a 18. století byla přistavěna barokní věž s ochozem. Tato věž je přístupná veřejnosti od roku 2007 a výška věže je necelých 20 metrů a má přibližně 90 schodů. Ze zámecké věže je možné zahlédnout Bezděz, Ralsko a při dobré viditelnosti i Ještěd nebo Žižkovskou věž v Praze. (is.benatky.cz, 2022)

Muzeum Benátecka

Ve druhém patře zámku se nachází Muzeum Benátecka. Toto muzeum spadá pod regionální muzeum Mladá Boleslav. Jsou zde vystaveny různé historické expozice, které jsou věnovány Bedřichu Smetanovi, pánům z Dražic, Janu z Werthu, dánskému hvězdáři Tycho de Brahemu. V muzeu Benátecka je i expozice o stavebnici Merkur, kterou vynalezl benátecký rodák Jaroslav Vancl. V muzeu se také konají různé tematické výstavy, jednou z posledních je např. výstava „Pověstné báchorky Benátecka“. Během pandemie Covid-19, kdy musely být uzavřeny muzejní expozice, Muzeum Benátecka vytvořilo na svém facebookovém profilu tzv. virtuální muzeum. (muzeummb.cz, 2022)

Muzeum hraček

V přízemí zámku má pronajaté prostory soukromé muzeum hraček. Jedná se o největší sbírku hraček v České republice, kterou vlastní pan Jiří Fiala. Turisté zde obdivují hračky z let 1860-1945, které pochází z Evropy, Spojených států amerických nebo Japonska. (muzeumhracek.webpark.cz, 2022)

Expozice Jiřího Kroha

Na Husově náměstí v Benátkách nad Jizerou se nachází Expozice Jiřího Krohy (ve své době byl velmi známým architektem), která je umístěna v domě, který sám Kroha navrhl. Expozice je otevřena od roku 2014. V rámci expozice zde vystavuje svá umělecká díla benátecká umělkyně Claudia Resner. (is.benatky.cz, 2022)

Zřícenina hradu Dražice

Před rokem 1264 byl severně od Benátek postaven hrad Dražice, který založil Řehoř z Litovic. Hrad přestavěli v letech 1329-1343. V roce 1424 byl hrad vypálen. V roce 1448 byl hrad Dražice dobyt a vypálen vojsky Jiřího z Poděbrad. Hrad Dražice je opuštěn od konce 16. století. Část hradu se dochovala až do současné doby. Momentálně je hrad v soukromém vlastnictví. (kudyznudy.cz, 2022)

Pastviny divokých koní a zubrů

Pastviny divokých koní, zubrů, praturů se nachází mezi městy Benátky nad Jizerou a Milovice. Jedná se o bývalý vojenský výcvikový prostor. Tito velcí kopytníci byli vždy nedílnou součástí přírody v Evropě. Přezdívá ekosystémoví inženýři, kteří svou činností vytvářeli prostor k životu spoustě jiným organismům. Postupně lidé tyto kopytníky nahradili domácími kopytníky a tento druh téměř vymizel. Zubři, pratuři a divocí koně se vrátili do bývalého vojenského prostoru Milovce-Mladá na dvou pastvinách. Pastva těchto velkých kopytníků pomáhá vracet do půdy organickou hodnotu a pomáhá půdu obnovovat. (ceska-krajina.cz, 2022)

Cyklotrasy

V Benátkách nad Jizerou jsou dvě cyklostezky, které využívají občané Benátek nad Jizerou ve svém volném čase. Benátky nad Jizerou jsou propojeny dalšími cyklotrasami s obcí Káraný, kde navazují další stezky, Labská trasa či trasa Krajinou císaře Rudolfa II. (is.benatky.cz, 2022)

4.4 Sportovní a kulturní akce

V Benátkách nad Jizerou se koná i spousta sportovních a kulturních akcí, ve městě je velké množství sportovních a zájmových klubů. Ze sportovních odvětví se v Benátkách nad Jizerou nachází hokejový klub, fotbalový klub, badmintonový klub, volejbalový klub, vodácký klub, nohejbalový klub, klub rychlobruslení na krátké dráze, BMX akrobacie na kole, Český rybářský svaz, Golf klub, šachový klub. Sportovní kluby jsou na vysoké úrovni. Badmintonisté byli několikrát mistry republiky, volejbalisté hráli extraligu. Kulturu města zajišťuje i ochotnický divadelní spolek Bazilišek benátský nebo Loutkové divadlo Rolnička. Město Benátky nad Jizerou láká i na tradiční kulturní akce. Mezi ně patří novoroční ohňostroj, Benátecký pohár (soutěž ve standardních a latinskoamerických tancích třídy A a B), Prvomájový jarmark, Zámecké slavnosti, Benátecký hrozen (soutěž vinařů České republiky), Burčákové slavnosti. Již přibližně 10 let je lákadlem pro mladé turisty klub Loděnice, kde se přes léto pořádají koncerty kapel a různá vystoupení. Program bývá vždy zajímavý pro širokou veřejnost, jsou zvány populární kapely české hudební scény. V kulturním domě Záložna město několikrát ročně pořádá divadelní představení známých pražských divadel. (benatky.cz, 2022)

4.5 Ubytování

V Benátkách nad Jizerou jsou různé možnosti ubytování, je zde několik hotelů či penzionů. Mezi kvalitní a kapacitně větší hotely patří Hotel Bílý Páv nebo Hotel Apartmán Stará Kolej. Mezi penziony je kvalitativně dobrý Park Pension nebo Sport Penzion Benátky. Možnost ubytování je i v malém penzionu Keramika u Matouše. Ubytování v Benátkách nad Jizerou je pro turisty zajímavé, město Benátky nad Jizerou leží 25 km od hlavního města Prahy. (is.benatky.cz, 2022)

Hotel Bílý Páv

Hotel Bílý Páv je v provozu od roku 2016. Tento hotel nabízí celkem 22 pokojů. Nachází se v centru města, v městské části Staré Benátky. Hotel nabízí i možnost dlouhodobého ubytování v délce 1-6 měsíců. V hotelu je restaurace, s možností celodenního stravování. Nad hotelem se nachází posilovna, kterou mohou využít i ubytování. Hotel nabízí moderní konferenční prostory. K dispozici jsou 2 sály, které se mohou využít pro firemní školení, různé kurzy či výukové semináře. (bilypav.cz, 2022)

Park Pension

Park Pension se nachází v centru města. Nabízí jednolůžkové, dvoulůžkové, třílůžkové pokoje a 1 rodinný apartmán. V penzionu je možnost si objednat pouze snídaně. (parkpension.cz, 2022)

Hotel Apartmán Stará Kolej

Tento hotel nabízí dvoulůžkové pokoje, třílůžkové pokoje a apartmány. Nachází se na okraji města, přímo pod zámeckým parkem, do centra se turisté dostanou chůzí za 10 minut. K dispozici je i wellness, uzavřené venkovní dětské hřiště, venkovní zahrádka či posilovna. Hotel se nachází vedle zimního stadionu, v jehož areálu je i venkovní bazén. (nastarekoleji.cz, 2022)

Sport Penzion Benátky

Tento penzion je spravovaný městem Benátky nad Jizerou od roku 2019, před jehož otevřením v roce 2020 prošel rozsáhlou rekonstrukcí. Nabízí 22 pokojů a 3 apartmány. V přízemí penzionu je restaurace, která slouží jen jako společenská místnost nebo jako výdej snídaně pro ubytované hosty. Nachází se na okraji města, ale v centru sportovního dění. Penzion je situován vedle zimního stadionu, venkovního bazénu a fotbalového stadionu. V blízkosti je i zámecký park nebo cyklostezka vhodná i na kolečkové bruslení. Tento penzion často využívají sportovní kluby (převážně hokejové nebo fotbalové) na sportovní soustředění dětí. (sportpenzionbenatky.cz, 2022)

Ubytování Keramika u Matouše

Nachází se v klidné části města v městské části Obodř. Celková kapacita je 10 lůžek, k dispozici mají ubytovaní zahrádku s grilem. Je zde možnost snídaně a po domluvě i další občerstvení. (is.benatky.cz, 2022)

4.6 Dopravní dostupnost

Město Benátky nad Jizerou leží u dálnice D10 mezi Prahou a Mladou Boleslaví, přibližně v její polovině. Do Benátek nad Jizerou vede pouze autobusová doprava. Do Benátek nad Jizerou se lze dopravit autobusem z Černého Mostu, Mladé Boleslavi, Lysé nad Labem, Brandýsa nad Labem-Staré Boleslavi, Milovic či Nymburka. Od 12. 12. 2021 v Benátkách nad Jizerou začala dopravní systém zajišťovat Pražská integrovaná doprava (PID). Do společného integrovaného systému Prahy a Středočeského kraje jsou zahrnuty autobusové linky v celém okrese Mladá Boleslav společně s mezikrajskými linkami zajíždějící do Libereckého a Královéhradeckého kraje. Jednotlivé linky jsou mezi sebou provázány. Došlo tak k efektivnější a hlavně plošnější obsluze území v rámci dopravy. V důsledku provázanosti jednotlivých spojů se do Benátek nad Jizerou mohou jednoduše dopravit i turisté například z Rokytnice nad Jizerou nebo z Turnova či Bělé pod Bezdězem. Z této dopravní výhody mohou Benátky nad Jizerou do budoucna získat více turistů. (pid.cz, 2022)

4.7 Okres Mladá Boleslav

Okres Mladá Boleslav se nachází ve Středočeském kraji v jeho severní části. Okres Mladá Boleslav sousedí s okresem Mělník, Praha-východ, Nymburk, Česká Lípa, Semily, a z Libereckého kraje s okresem Liberec a okresem Jičín, který se nachází v Královéhradeckém kraji. Rozloha okresu Mladá Boleslav je 1023 km^2 a touto svojí rozlohou je třetím největším okresem ve Středočeském kraji. (czso.cz, 2022)

Největším městem okresu je Mladá Boleslav, která má přes 44 000 obyvatel. Dalším velkým městem je Mnichovo Hradiště a třetím největším městem je město Benátky nad Jizerou. Mezi další větší a významnější města patří Bakov nad Jizerou, Bělá pod Bezdězem, Dolní Bousov nebo Dobrovice. Mezi památky ve městě Mladá Boleslav patří Boleslavský hrad, kde sídlí Muzeum Mladoboleslavska. Dalšími památkami je Vyhlídková věž a Galerie pod věží na Staroměstském náměstí, Městský palác Templ, Městské divadlo Mladá Boleslav, stavby Jiřího Krohy (například Střední průmyslová škola

Mladá Boleslav), Škoda Muzeum, Židovský hřbitov nebo zřícenina hradu Michalovice. V Bělé pod Bezdězem patří mezi nejvýznamnější památky Zámek Bělá pod Bezdězem nebo Česká brána. Ve městě Mnichovo Hradiště je nejvýznamnější památkou státní zámek Mnichovo Hradiště. V Dobrovicích je nejčastějším cílem turistů Muzeum cukrovarnictví, lihovarnictví a řepařství. Hlavním průmyslem v okrese Mladá Boleslav je automobilový průmysl Škoda Auto, který prospívá ekonomické situaci celého regionu i České republiky. (mesta.obce.cz, 2022)

Obrázek 3 - Mapa okresu Mladá Boleslav, zdroj: ČSÚ

5 Vlastní práce

Benátky nad Jizerou nepatří mezi vysloveně nejatraktivnější turistická místa v České republice. Je to dáno i rozlohou a počtem obyvatel, k nejnavštěvovanějším místům patří velká města České republiky. Přesto se najdou mnozí turisté, kteří město rádi navštíví, což je dáno i polohou Benátek nad Jizerou, která je nedaleko Prahy. V Benátkách nad Jizerou se často i ubytovávají fanoušci sportu, jelikož zde působí velké množství úspěšných sportovních klubů.

Benátky nad Jizerou se každoročně účastní akce Regiony ČR, která se koná v Lysé nad Labem. Jedná se o prezentaci obcí a měst, kde si návštěvníci této akce mohou nalézt tipy na výlety.

V této části jsou analyzovány následující ukazatele cestovního ruchu – návštěvnost Informačního centra v Benátkách nad Jizerou, vybraných turistických cílů a vybraných hromadných ubytovacích zařízení.

5.1 Analýza návštěvnosti informačního centra v Benátkách nad Jizerou

Pro analýzu návštěvnosti Informačního centra v Benátkách nad Jizerou byla nasbírána data za posledních 11 let (2010-2020). Do analýzy byli zahrnuti jak domácí turisté, tak i zahraniční turisté.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Domácí turisté	4 144	6 324	6 738	6 720	7 013	5 204	7 755	11 034	10 741	10 583	3 068
Zahraniční turisté	57	40	34	17	75	64	82	48	4	18	4
Celkem	4 201	6 364	6 772	6 737	7 088	5 268	7 837	11 082	10 745	10 601	3 072

Tabulka 1 - Návštěvnost IC Benátky nad Jizerou 2010-2020, zdroj: IC Benátky nad Jizerou, vlastní zpracování

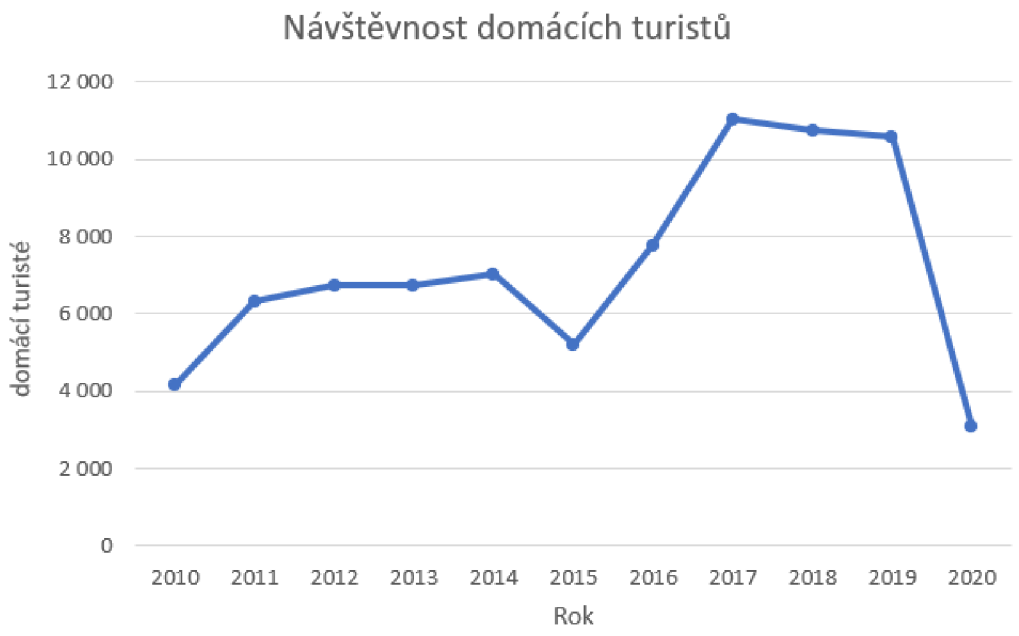

Graf 1 - Návštěvnost domácích turistů IC, zdroj: Excel, vlastní zpracování

Z grafu číslo 1 je patrné, že návštěvnost domácích turistů se od roku 2010 drží na přibližně stejné úrovni, k menšímu propadu došlo v roce 2015. Naopak rok 2017, 2018, 2019 se vyznačuje zvýšenou návštěvností Informačního centra, což je pravděpodobně dáno informováním o městě v propagačních brožurách nebo na volně dostupných letácích v informačních centrech. Propad nastává v roce 2020, se odvíjí od pandeme koronaviru, kdy došlo k zastavení kulturního i cestovního ruchu.

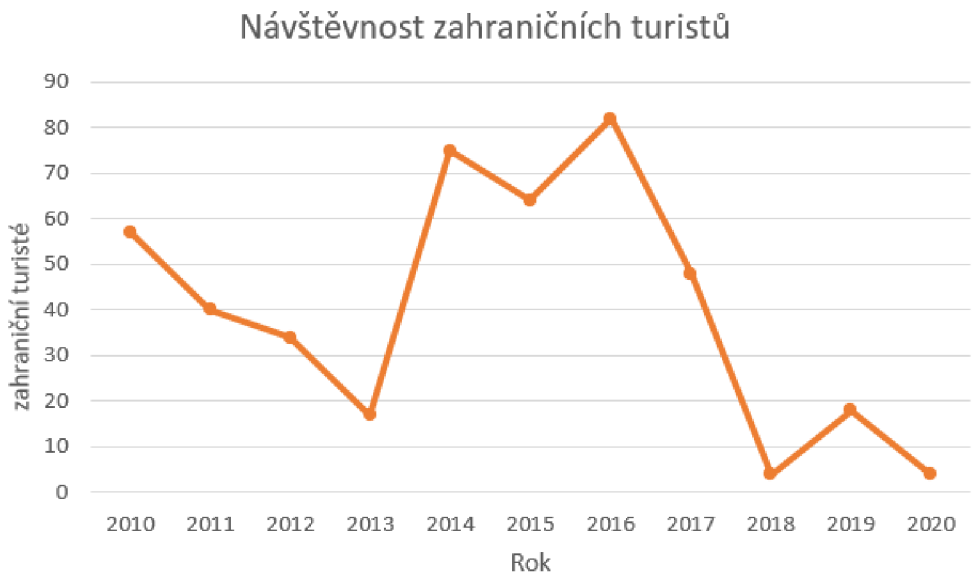

Graf 2 - Návštěvnost zahraničních turistů IC, zdroj: Excel, vlastní zpracování

V grafu číslo 2 je zřejmé, že k největšímu přílivu zahraničních turistů do Informačního centra v Benátkách nad Jizerou došlo v letech 2014, 2016. K velkému propadu návštěvnosti zahraničními turisty došlo v roce 2018.

Rok	Návštěvnost	Absolutní přírůstek	Koeficient růstu	Tempo růstu	Bazický index
2010	4 201	x	x	x	x
2011	6 364	2 163	1,5149	51,49 %	1,51
2012	6 772	408	1,0641	6,41 %	1,61
2013	6 737	-35	0,9948	-0,52 %	1,60
2014	7 088	351	1,0521	5,21 %	1,69
2015	5 268	-1 820	0,7432	-25,68 %	1,25
2016	7 837	2 569	1,4877	48,77 %	1,87
2017	11 082	3 245	1,4141	41,41 %	2,64
2018	10 745	-337	0,9696	-3,04 %	2,56
2019	10 601	-144	0,9866	-1,34 %	2,52
2020	3 072	-7 529	0,2898	-71,02 %	0,73

Tabulka 2 - Elementární charakteristiky IC, zdroj: vlastní zpracování

Pomocí výpočtů bazického indexu, kdy jako základní období byl zvolen rok 2010, bylo zjištěno, že návštěvnost Informačního centra v Benátkách nad Jizerou každým rokem stoupá. Největší nárůst oproti základnímu roku 2010 byl v roce 2017, kde bazický index činil 2,64 a návštěvnost byla 11 082 turistů. V následujících letech návštěvnost mírně klesá.

Vysoká návštěvnost v letech 2017, 2018 a 2019 je zřejmě dána tím, že se v Benátkách nad Jizerou točil seriál Ohnivé kuře, který byl vysílán televizní stanicí Prima od roku 2016 až do roku 2018. Byl zde natočen i seriál Svatby v Benátkách, vysílán v letech 2014 až 2015. Lidé zde mohou vidět náměstí, kde se oba seriály natáčely. V seriálu Svatby v Benátkách se objevil i zámek se zámeckou zahradou. Jedna epizoda se odehrávala na zámecké věži.

Velkou zajímavostí je, že přes město Benátky nad Jizerou vede Žitavská trasa. Jedná se o trasu, která vede ze Žitavy do Prahy a je dlouhá 135 km. Benátky nad Jizerou tedy navštíví i velké množství poutníků této trasy.

Návštěvnost je také ovlivněna pořádáním kulturních akcí, kdy město Benátky nad Jizerou pořádá každý rok na zámeckém nádvoří hudební festival Zámecké slavnosti. Na tuto událost přijíždí lidé z širšího okolí. Informační centrum v Benátkách nad Jizerou se nachází přímo v areálu zámku, lidé v rámci tohoto festivalu navštíví i informační centrum. Návštěvnost ovlivněna službami, které Infocentrum v Benátkách nad Jizerou nabízí.

Infocentrum tedy není určeno pouze pro turisty, ale je určeno i pro občany Benátek nad Jizerou. Je zde možnost tisku dokumentů, kopírování dokumentů či skenování dokumentů nebo laminace. V týdnu je k dispozici CzechPoint, který nabízí například podat žádost o výpis z rejstříku trestů a ihned ho obdržet. Nově je od roku 2019 k dispozici portál Ticket Live, kde si lidé mohou zakoupit vstupenky na koncerty či jiné kulturní akce.

Velký propad návštěvnosti nastal v roce 2020, kdy byl kvůli pandemii Covid-19 téměř zastaven cestovní ruch jak v České republice, tak v celém světě. Ovšem oproti základnímu roku 2010 není propad velký. Rozdíl mezi rokem 2010 a 2020 je 1 129 turistů. Průměrný počet turistů v časovém období 2010-2020 je 7 252 návštěvníků Informačního centra v Benátkách nad Jizerou za rok.

5.2 Analýza návštěvnosti turistických cílů

Návštěva zámecké věže

Pro analýzu návštěvnosti zámecké věže byla použita data let 2010-2020.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Návštěvnost	1 305	1 431	1 406	1 365	1 590	2 081	1 356	1 371	1 072	1 169	814

Tabulka 3 - Návštěvnost zámecké věže 2010-2020, zdroj: IC Benátky nad Jizerou, vlastní zpracování

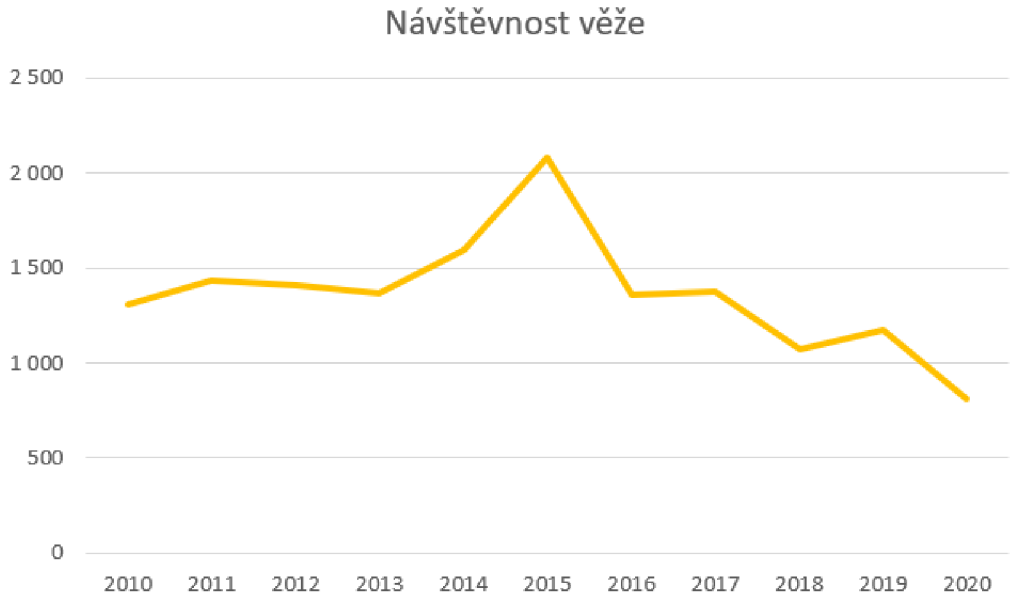

Graf 3 - Návštěvnost zámecké věže, zdroj: Excel, vlastní zpracování

Z grafu číslo 3 je patrné, že návštěvnost věže nezaznamenává větší výkyvy. Největší odchylka je zaznamenána v roce 2015, kdy počet návštěvníků zámecké věže byl 2081. Toto je pravděpodobně způsobeno uvedením seriálu Svatby v Benátkách v roce 2015 v televizi Prima. Benátky nad Jizerou byly hlavní lokací tohoto seriálu. V Benátkách nad Jizerou se projevil filmový cestovní ruch.

Rok	Návštěvnost	Absolutní přírůstek	Koeficient růstu	Tempo růstu	Bazický index
2010	1 305	x	x	x	x
2011	1 431	126	1,0966	9,66 %	1,10
2012	1 406	-25	0,9825	-1,75 %	1,08
2013	1 365	-41	0,9708	-2,92 %	1,05
2014	1 590	225	1,1648	16,48 %	1,22
2015	2 081	491	1,3088	30,88 %	1,59
2016	1 356	-725	0,6516	-34,84 %	1,04
2017	1 371	15	1,0111	1,11 %	1,05
2018	1 072	-299	0,7819	-21,81 %	0,82
2019	1 169	97	1,0905	9,05 %	0,90
2020	814	-355	0,6963	-30,37 %	0,62

Tabulka 4 - Elementární charakteristiky zámecké věže, zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky je zřejmé, že návštěvnost se udržuje na přibližně stejné úrovni. Největší nárůst návštěvnosti byl v roce 2015, kdy návštěvnost vzrostla o 30,88 % oproti předchozímu roku 2014. V následujícím roce 2016 je naopak největší pokles návštěvnosti. Tato vysoká návštěvnost z roku 2015 je pravděpodobně dána uvedením seriálu Svatby v Benátkách, kdy se na zámecké věži natáčelo. Návštěvnost je také ovlivněna kulturními akcemi pořádané městem, např. festivalem Zámecké slavnosti nebo oslavou 1. máje (Prvomájový jarmark). V tyto dny je zámecká věž přístupná veřejnosti zdarma. Druhý největší pokles návštěvnost zaznamenala věž v roce 2020 z důvodu pandemie koronaviru. Průměr roční návštěvnosti zámecké věže mezi lety 2010-2020 je 1360 turistů za rok.

Věž je přístupná od roku 2007, kdy slavnostní otevření proběhlo 18. května 2007 v rámci akce Muzejní noc. Tuto akci pořádalo Muzeum Benátecka. V tento den vystoupali na ochoz první zájemci o vyhlídku na zámecké věži. Návštěvnost věže v den jejího otevření bylo více než 600 osob.

Návštěvnost Muzea Benátecka

V následujících dvou tabulkách jsou uvedeny údaje návštěvnosti za posledních 20 let (2002-2021). Data jsou v tabulkách zapsána jak v roční návštěvnosti, tak i měsíční.

Měsíc/rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Leden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Únor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Březen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Duben	73	177	300	25	0	288	168	192	0	227
Květen	1180	924	892	891	1011	1900	2961	1903	1416	1490
Červen	668	1025	965	711	744	1807	1105	924	856	999
Červenec	907	925	682	721	516	997	1287	1010	911	1323
Srpen	711	911	547	663	2213	1167	1251	1153	1116	1055
Září	1078	895	394	450	2100	674	931	620	566	972
Říjen	646	1072	520	900	985	1630	1279	1201	815	878
Listopad	0	433	0	0	184	232	37	52	120	135
Prosinec	473	129	473	491	148	48	0	146	364	134
Celkem	5736	6491	4773	4852	7901	8743	9019	7201	6164	7213

Tabulka 5 - Návštěvnost Muzea Benátecka 2002-2011, zdroj: Muzeum Benátecka, vlastní zpracování

Měsíc/rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Leden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Únor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Březen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Duben	227	227	215	314	202	329	117	775	0	0
Květen	1728	1512	2106	1554	1384	1425	1052	2540	50	78
Červen	1054	1445	975	698	984	1103	628	715	151	582
Červenec	888	780	901	620	790	749	634	661	514	551
Srpen	763	1196	1455	937	1043	1170	608	810	502	1111
Září	855	340	575	353	256	551	751	590	1155	470
Říjen	716	533	978	457	706	389	740	287	58	272
Listopad	200	96	95	112	52	227	510	679	0	16
Prosinec	119	138	38	87	1	152	157	27	0	86
Celkem	6550	6267	7338	5132	5418	6095	5197	7084	2430	3166

Tabulka 6 - Návštěvnost Muzea Benátecka 2012-2021, zdroj: Muzeum Benátecka, vlastní zpracování

Z tabulek číslo 5 a 6, lze vidět návštěvnost muzea za jednotlivé měsíce v roce. Muzeum Benátecka je pravidelně otevřeno od dubna do října. Během listopadu a prosince se v muzeu konají různé dočasné expozice, např. v prosinci se v muzeu pořádá vánoční výstava nebo různé akce, např. koncerty. V porovnání měsíců je nejvyšší návštěvnost v květnu. Odvíjí se to od akce Prvomájový jarmark, kdy je muzeum každoročně otevřeno v rámci těchto oslav zdarma. Další akcí, která se koná v květnu je Muzejní noc, která se

konala poprvé v roce 2005. Jedná se o akci, kdy muzea v celé České republice chtějí poskytnout turistům prohlídku muzea v noci. Nárůst návštěvníků v květnu mezi lety 2006 a 2007 je pravděpodobně dán otevřením zámecké věže v rámci této akce.

Dalšími měsíci s vysokou návštěvností jsou červen, červenec, srpen a září. Je zřejmé, že je to dáno dobou prázdnin a dovolených, kdy je cestovní ruch na nejvyšší úrovni v celém světě.

V roce 2007 natáčela Česká televize v Muzeum Benátecka pořad Toulavá kamera. Tento pořad o Muzeu Benátecka vysílala Česká televize 21. října 2007, tedy na konci muzejní sezóny. Ve Zpravodaji Benátecka z roku 2007 je uvedeno, že hned druhý den došlo k obrovskému nárůstu rezervací muzea školami ke školním zájezdům a celkový počet skupinových výprav bylo v tomto roce rekordních. Ve Zpravodaji Benátecka se také uvádí, že zájem byl tak obrovský, že turisté museli čekat hodiny na prohlídku, jelikož v muzeu bylo naráz 100 lidí. Lze vidět i z tabulky, že návštěvnost za říjen 2007 je rekordní ve srovnání s dalšími lety. Zájem o Muzeum Benátecka trval ještě v roce 2008, kdy byl celkový počet nejvyšší během tohoto období. V roce 2008 se poprvé nekonala vánoční výstava z důvodu rozsáhlé rekonstrukce muzea.

Rok	Návštěvnost	Absolutní přírůstek	Koeficient růstu	Tempo růstu	Bazický index
2002	5736	x	x	x	x
2003	6491	755	1,1316	13,16 %	1,13
2004	4773	-1 718	0,7353	-26,47 %	0,83
2005	4852	79	1,0166	1,66 %	0,85
2006	7901	3 049	1,6284	62,84 %	1,38
2007	8743	842	1,1066	10,66 %	1,52
2008	9019	276	1,0316	3,16 %	1,57
2009	7201	-1 818	0,7984	-20,16 %	1,26
2010	6164	-1 037	0,8560	-14,40 %	1,07
2011	7213	1 049	1,1702	17,02 %	1,26
2012	6550	-663	0,9081	-9,19 %	1,14
2013	6267	-283	0,9568	-4,32 %	1,09
2014	7338	1 071	1,1709	17,09 %	1,28
2015	5132	-2 206	0,6994	-30,06 %	0,89
2016	5418	286	1,0557	5,57 %	0,94
2017	6095	677	1,1250	12,50 %	1,06
2018	5197	-898	0,8527	-14,73 %	0,91
2019	7084	1 887	1,3631	36,31 %	1,24
2020	2430	-4 654	0,3430	-65,70 %	0,42
2021	3166	736	1,3029	30,29 %	0,55

Tabulka 7 - Elementární charakteristiky Muzea Benátecka, zdroj: vlastní zpracování

Pomocí výpočtů bazického indexu, kdy jako základní období byl zvolen rok 2002, bylo zjištěno, že návštěvnost se pohybuje přibližně na stejné úrovni. Největší nárůst oproti základnímu roku 2002, byl v roce 2008, kdy bazický index činil 1,57. Tento nárůst je dán vysíláním pořadu Toulavá kamera na konci října 2007 v České televizi, kdy byl zájem o návštěvu Muzea Benátecka rekordní. Největší meziroční nárůst nastal mezi lety 2005 a 2006, kdy v roce 2006 návštěvnost stoupla o 62,84 %. Tento velký meziroční nárůst je pravděpodobně dán otevřením nové expozice s názvem Tycho Brahe a Benátky. V roce 2011 návštěvnost stoupla oproti předchozímu roku 2010 o 17,02 %. Nárůst je způsoben otevřením nové expozice v Muzeu Benátecka s názvem Historie benáteckého panství. V tento rok se také slavnostně otevíral nově revitalizovaný zámecký park a lapidárum v zámeckém sklepení. V roce 2014 nastal další významný nárůst návštěvníků, kdy byla otevřena nová expozice Stavebnice Merkur, jejíž vynálezce, Jaroslav Vancl, byl benáteckým rodákem. Další velký nárůst návštěvnosti nastal v roce 2019. V tento rok se v Muzeu Benátecka konala po pětileté přestávce Muzejní noc, která je jednou z nejnavštěvovanější akcí v roce. Největší propad návštěvnosti nastal v roce 2020, kdy se návštěvnost snížila o 65,70 %. Důvodem je pandemie koronaviru, při které nastal nouzový stav a všechna muzea musela být z části roku uzavřená. V roce 2021 návštěvnost mírně stoupla, v tomto roce uspořádalo Muzeum Benátecka výstavu s názvem Pověstné báchorky Benátecka. Návštěvnost je graficky zobrazena v následujícím grafu číslo 4.

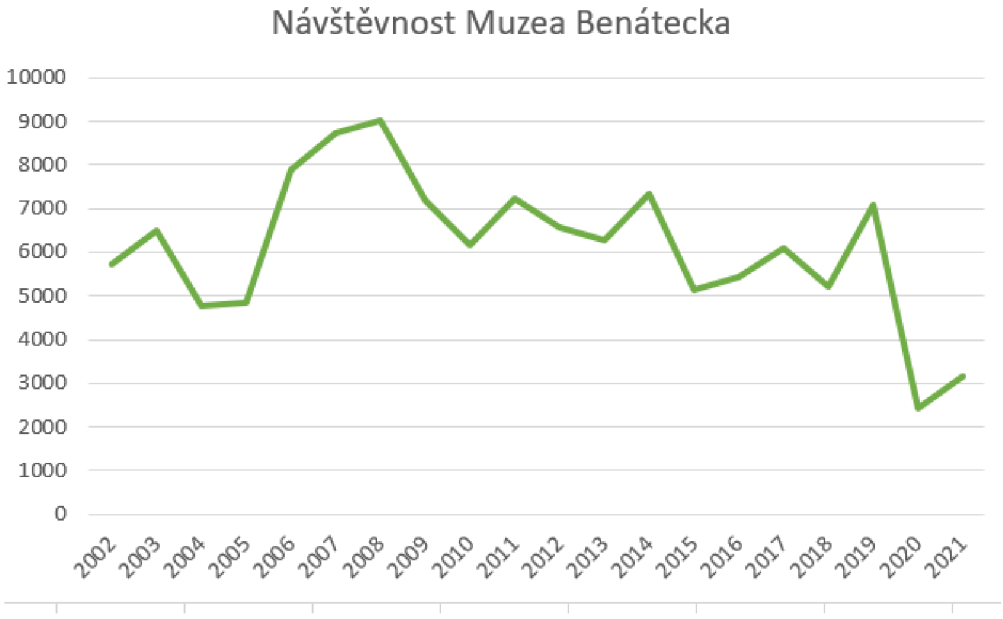

Graf 4 - Návštěvnost Muzea Benátecka, zdroj: Excel, vlastní zpracování

Predikce na rok 2022

Byly zvoleny 3 klasické trendové funkce – lineární, kvadratická a exponenciální. Na základě indexu determinace byla zvolena funkce kvadratická, která je nejvíce vhodná k vypočtení predikce. Výsledky jednotlivých modelů jsou zapsány v následující tabulce, výstupy z programu STATISTICA jsou v příloze číslo 1, 2 a 3.

Lineární funkce	Kvadratická funkce	Exponenciální funkce
$I^2 = 0,1752$	$I^2 = 0,4921$	$I^2 = 0,4756$

Tabulka 8 - Výsledky klasických trendových funkcí, zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Index determinace u kvadratické funkce je 0,4921, z čehož vyplývá, že vývoj návštěvnosti pomocí kvadratické trendové funkce je vystižen ze 49 %, přesto je tento index velmi nízký a není vhodný k výpočtu predikce.

Jelikož na základě klasických trendových funkcí (které byly aplikovány na roční data u vybraného ukazatele) nebylo možné predikovat na následující období s vysokou přesností, a indexy determinace vyšly u zvolených funkcí velmi nízké, byla aplikována metoda jednoduchého exponenciálního vyrovnání. Avšak ani u této metody nevyšly odpovídající výsledky pro výpočet predikce. Hodnota MAPE pro vypočítaný model vyšla 22,52 %, což značí, že ani tento model není vhodný pro výpočet predikce na následující rok. Výstup z programu STATISTICA je zobrazen v příloze číslo 4. Z tohoto důvodu byla sesbírána nová vstupní data, která zahrnují i měsíční údaje. Na periodickou časovou řadu byla aplikována dekompoziční metoda, která byla vypočítána v programu STATISTICA a následně dopočítána predikce na další období v programu Excel.

Případ	Sezónní dekompozice : (data muzeum) Návštěvnost						
	Návštěvnost	Klouzav Průměry	Rozdíly	Sezónní Faktory	Upravené Řady	Vyhlaz. Trend-c.	Neprav. Kompon.
1	0,00			-517,65	517,65	544,48	-26,82
2	0,00			-516,09	516,09	517,19	-1,10
3	0,00			-517,84	517,84	462,62	55,21
4	73,00			-316,07	389,07	393,92	-4,85
5	1180,00			897,88	282,11	362,81	-80,69
6	668,00			405,91	262,08	350,78	-88,70
7	907,00	478,000	429,00	308,20	598,79	433,47	165,32
8	711,00	478,000	233,00	491,08	219,92	469,74	-249,82
9	1078,00	478,000	600,00	219,23	858,76	528,08	330,67
10	646,00	478,000	168,00	255,23	390,76	516,55	-125,78
11	0,00	486,666	-486,66	-356,33	356,33	542,22	-185,89
12	473,00	465,333	7,66	-353,55	826,55	570,50	256,05
13	0,00	495,083	-495,08	-517,65	517,65	568,04	-50,39
14	0,00	496,583	-496,58	-516,09	516,09	548,76	-32,67
15	0,00	513,250	-513,25	-517,84	517,84	457,29	60,55
16	177,00	498,000	-321,00	-316,07	493,07	411,36	81,70
17	924,00	533,500	390,50	897,88	26,11	381,92	-355,80
18	1025,00	569,583	455,41	405,91	619,08	450,67	168,40
19	925,00	540,916	384,08	308,20	616,79	514,47	102,32
20	911,00	540,916	370,08	491,08	419,92	586,74	-166,82
21	895,00	540,916	354,08	219,23	675,76	656,31	19,45
22	1072,00	540,916	531,08	255,23	816,76	698,10	118,65
23	433,00	551,166	-118,16	-356,33	789,33	684,45	104,88
24	129,00	548,500	-419,50	-353,55	482,55	599,38	-116,83
25	0,00	543,500	-543,50	-517,65	517,65	539,71	-22,06
26	0,00	523,250	-523,25	-516,09	516,09	524,21	-8,12
27	0,00	492,916	-492,91	-517,84	517,84	481,07	36,77
28	300,00	451,166	-151,16	-316,07	616,07	438,58	177,48
29	892,00	405,166	486,83	897,88	-5,88	358,25	-364,13
30	965,00	369,083	595,91	405,91	559,08	342,78	216,29
31	682,00	397,750	284,25	308,20	373,79	280,03	93,76
32	547,00	397,750	149,25	491,08	55,92	232,08	-176,16

Obrázek 4 - Sezónní dekompozice, Muzeum Benátecka, zdroj: vlastní zpracování v programu STATISTICA

V programu STATISTICA byla vypočítána sezónní dekompozice časové řady, která rozkládá časovou řadu na systematické složky, tedy na sezónní, cyklickou a trendovou složku. Zabývá se především identifikací trendové a sezónní složky. Byla zvolena dekompozice aditivní, jelikož sezónní výkyvy jsou prakticky nezávislé na úrovni trendu. Z obrázku číslo 4, tedy z výstupu z programu STATISTICA jsou důležité především sezónní faktory (sezónní odchylky). Sezónní faktory jsou opakující se odchylky od trendové složky, které jsou pravidelné. Z tabulky lze vidět, že se hodnoty sezónních faktorů každých 12 měsíců opakují.

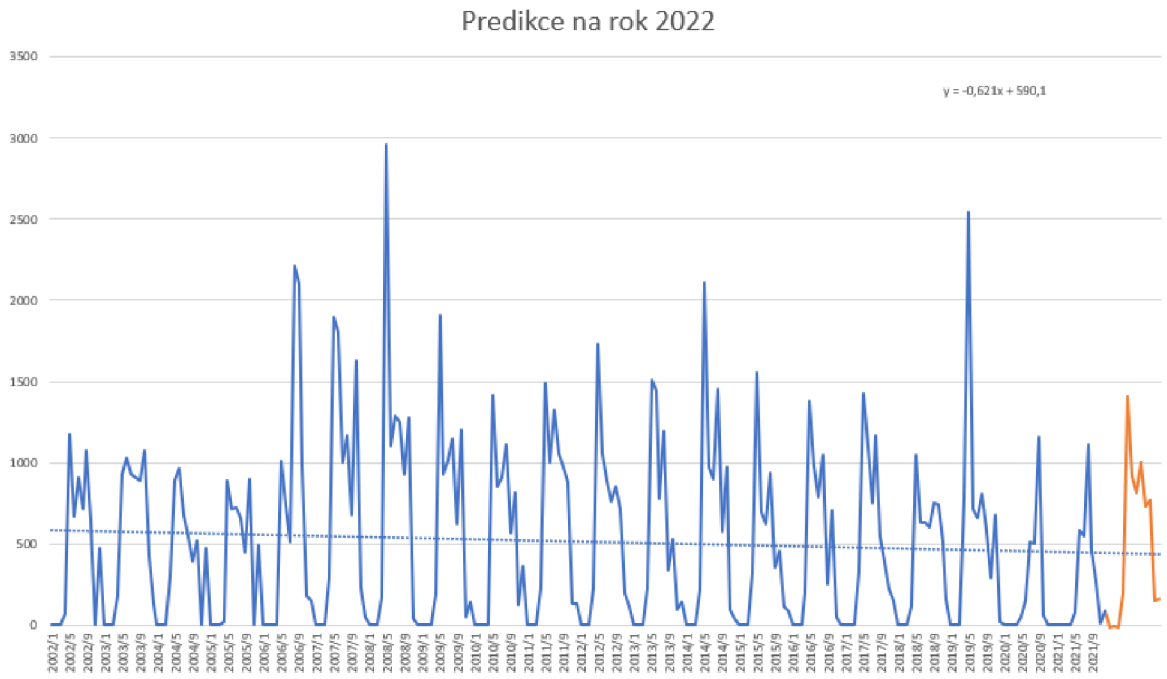

Graf 5 - Predikce Muzea Benátecka na rok 2022, zdroj: Excel, vlastní zpracování

Z grafu číslo 5 je patrné, že konstantní křivka se pohybuje kolem hodnoty 500. Jelikož je křivka v několika po sobě jdoucích letech konstantní, byl vypočítán průměr všech hodnot návštěvnosti, který vyšel 511,54167, trend bude tedy konstantní. Na základě tohoto poznatku byla dopočítána predikce na následující rok 2022, která je vyobrazena v grafu číslo 5. V měsíci leden, únor a březen bude nulová návštěvnost jako v letech předchozích. Důvodem je zavření muzea v těchto měsících. V dubnu bude návštěvnost 195 turistů. Následně bude návštěvnost stoupat z důvodu zahájení turistické sezóny. Na měsíc květen vyšla predikce 1 409 návštěvníků, v červnu je předpověď na 917 návštěvníků a v červenci vyšla predikce na 820 návštěvníků. V srpnu návštěvnost muzea opět poroste, byla vypočtena predikce na 1 003. V září vyšla predikce na 731 návštěvníků. Na podzimní měsíce předpověď vyšla následovně: v říjnu 767 návštěvníků, v listopadu 155 návštěvníků a v prosinci 158 návštěvníků. Celkem predikovaná hodnota na rok 2022 je 6 155 návštěvníků.

Porovnání predikcí dle jednotlivých metod

Při volbě klasických trendových funkcí vyšla s nejvyšším indexem determinace, funkce kvadratická. Při použití této funkce pro výpočet predikce, byla predikovaná hodnota 2 557 návštěvníků na rok 2022. U jednoduchého exponenciálního vyrovnání byl

výsledek predikce počtu návštěvníků 3 746. U periodické časové řady je výsledná celková predikce na následující rok, 6 155 návštěvníků. Z výsledků lze tedy vidět, že výsledná predikce u periodických časových řad vyšla nejvhodněji.

5.3 Analýza ubytovacích zařízení

V následující tabulce jsou zachycena vybraná ubytovací zařízení v Benátkách nad Jizerou, od roku 2008 do roku 2021. Údaje byly poskytnuty Městským úřadem Benátky nad Jizerou, kde majitelé nebo nájemci ubytovacích zařízení hradí místní poplatek z ubytování za každého ubytovaného. Místní poplatek od roku 2008 činila sazba 4 Kč za osobu za každé využité lůžko a den. Od roku 2020 je sazba 20 Kč za každý započtený den pobytu ubytovaného. Údaje o sazbách jsou uvedeny v Obecně závazné vyhlášce města Benátky nad Jizerou.

Rok	Park Pension	Stará Kolej	Sport Hotel	Keramika U Matouše	Hotel Bílý Páv	Celkem
2008	3450	1730	3690	308	0	9178
2009	2675	1494	2160	566	0	6895
2010	3114	1143	2221	540	0	7018
2011	2474	1083	1704	722	0	5983
2012	2430	1734	1741	57	0	5962
2013	2245	1861	845	464	0	5415
2014	2185	1316	887	561	0	4949
2015	2085	1307	876	339	0	4607
2016	2155	921	378	753	1567	5774
2017	2190	1346	607	1139	4725	10007
2018	2242	1648	541	662	6212	11305
2019	2273	1234	140	824	6304	10775
2020	444	401	1497	0	1230	3572
2021	305	462	863	0	1268	2898
Celkem	30267	17680	18150	6935	21306	x

Tabulka 9 - Návštěvnost v ubytovacích zařízení v Benátkách nad Jizerou, zdroj: Městský úřad Benátky nad Jizerou, místní poplatky, vlastní zpracování

V roce 2008 činil celkový počet ubytovaných v Benátkách nad Jizerou 9 178. V následujících letech počet turistů, kteří využili benátecké hotely, klesá. Od roku 2016 začíná počet ubytovaných stoupat a nejvyšší vrchol nastává v letech 2017, 2018, 2019. Tento vysoký počet ubytovaných v letech 2017, 2018 a 2019 je dán otevřením nového

hotelu s názvem Hotel Bílý Páv, kde se v roce 2018 ubytovalo 6 212 lidí z celkových 11 305. V roce 2019 počet ubytovaných v Hotelu Bílý Páv činil 6 304 z celkového počtu ubytovaných 10 775, v poměru je to více než polovina z celkového počtu. Sport penzion (dříve Sport hotel) byl do roku 2018 v soukromém vlastnictví. Od roku 2019 je spravován městem Benátky nad Jizerou, které penzion odkoupilo. Tento penzion nejčastěji využívají hokejové či fotbalové kluby.

Rok	Návštěvnost	Absolutní přírůstek	Koeficient růstu	Tempo růstu	Bazický index
2008	9 178	x	x	x	x
2009	6 895	-2 283	0,7513	-24,87 %	0,75
2010	7 018	123	1,0178	1,78 %	0,76
2011	5 983	-1 035	0,8525	-14,75 %	0,65
2012	5 962	-21	0,9965	-0,35 %	0,65
2013	5 415	-547	0,9083	-9,17 %	0,59
2014	4 949	-466	0,9139	-8,61 %	0,54
2015	4 607	-342	0,9309	-6,91 %	0,50
2016	5 774	1 167	1,2533	25,33 %	0,63
2017	10 007	4 233	1,7331	73,31 %	1,09
2018	11 305	1 298	1,1297	12,97 %	1,23
2019	10 775	-530	0,9531	-4,69 %	1,17
2020	3 572	-7 203	0,3315	-66,85 %	0,39
2021	2 898	-674	0,8113	-18,87 %	0,32

Tabulka 10 - Elementární charakteristiky ubytovacích zařízení, zdroj: vlastní zpracování

Ve sledovaném období počtu ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízení od roku 2008 do roku 2021 se bazický index příliš nemění. Největší výkyv nastal v roce 2017 oproti předešlému roku 2016. Mezi rokem 2016 a 2017 se počet ubytovaných zvětšil o 4 233, jedná se tedy o 73,31 %. Největší propad nastal v roce 2020, kdy oproti roku 2019 počet ubytovaných klesl o 66,85 %.

5.4 Porovnání ubytovacích zařízení s okresem Mladá Boleslav

Město Benátky nad Jizerou se nachází v okrese Mladá Boleslav. Jedná se o třetí největší město v tomto okrese. V následující tabulce jsou údaje počtu ubytovaných v okrese Mladá Boleslav, které se dělí na rezidenty a nerezidenty, z let 2012-2020.

Rok	Hosté celkem	V tom	
		Rezidenti	Nerezidenti
2012	68 798	46 054	22 744
2013	64 952	44 028	20 924
2014	55 464	37 410	18 054
2015	64 362	46 153	18 209
2016	61 869	43 350	18 519
2017	71 889	51 071	20 818
2018	75 360	50 076	25 284
2019	75 377	49 422	25 955
2020	46 236	36 761	9 475

Tabulka 11 - Návštěvnost v ubytovacích zařízení v okrese Mladá Boleslav, zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Z tabulky číslo 11, je zřejmé, že v okrese Mladá Boleslav se ubytovávají převážně rezidenti, kteří převyšují nad počtem nerezidentů. Porovnání počtu ubytovaných ve městě Benátky nad Jizerou a okresem Mladá Boleslav je vyobrazen v následujícím grafu číslo 6.

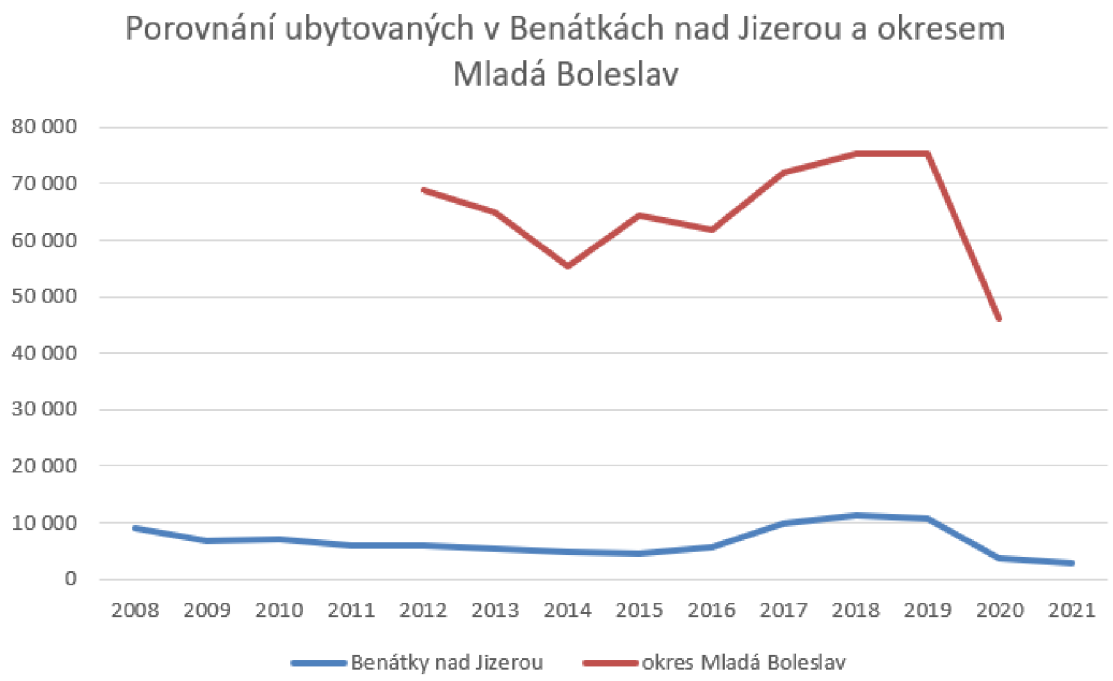

Graf 6 - Porovnání ubytovaných v Benátkách nad Jizerou a okresem Mladá Boleslav, zdroj: Excel, vlastní zpracování

Podíl počtu ubytovaných v Benátkách nad Jizerou na celkovém počtu ubytovaných v okrese Mladá Boleslav

Rok	město Benátky nad Jizerou	okres Mladá Boleslav	Podíl v %
2012	5 962	68 798	8,67 %
2013	5 415	64 952	8,34 %
2014	4 949	55 464	8,92 %
2015	4 607	64 362	7,16 %
2016	5 774	61 869	9,33 %
2017	10 007	71 889	13,92 %
2018	11 305	75 360	15,00 %
2019	10 775	75 377	14,29 %
2020	3 572	46 236	7,73 %

Tabulka 12 - Podíl počtu ubytovaných v Benátkách nad Jizerou na celkovém počtu Okresu Mladá Boleslav, zdroj: vlastní zpracování v Excel

Město Benátky nad Jizerou má po dobu prvních 3 let podíl na celkovém počtu ubytovaných přes 8 %. Následující rok podíl klesá a opět stoupá v roce 2016. Nejvyšší podíl byl v roce 2018, který činil 15 %. Důvodem zvýšení podílu je otevření nově zrekonstruovaného hotelu s názvem Hotel Bílý Páv, který je otevřen od roku 2016. Tento hotel má i ročně nejvyšší počet ubytovaných z benáteckých hotelů a penzionů.

6 Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce byla analýza cestovního ruchu v Benátkách nad Jizerou. Vzhledem k velikosti města je jisté, že město Benátky nad Jizerou nepatří mezi významná turistická města. Není nejvyhledávanějším cílem turistů, přesto někteří zavítají do Benátek nad Jizerou i opakovaně. Velkou výhodou je poloha města, která se nachází mezi Prahou a Mladou Boleslaví. V Benátkách nad Jizerou se ubytovávají převážně návštěvníci Prahy, ale vzhledem k nižším cenovým relacím benáteckých hotelů zvolí ubytování právě v Benátkách nad Jizerou. Tuto polohu nedaleko Prahy využívá i množství filmařů, kteří v Benátkách nad Jizerou vyhledávají převážně venkovní prostory, park u benáteckého zámku nebo historické centrum s názvem Husovo náměstí. Benátky nad Jizerou také navštěvuje spousta sportovních nadšenců, protože město má velké sportovní vyžití. V okolí města ovšem chybí ubytování jako je např. kemp. Nejblíže se nachází kemp v Lysé nad Labem nebo kemp na okraji Mladé Boleslavi.

Počet návštěvníků lze zvýšit neustálou propagací na sociálních sítích, které jsou v dnešní době nejvíce dostupné. Oficiální stránky IC Benátky nad Jizerou jsou velice přehledné, turisté zde najdou památky v Benátkách nad Jizerou, které mohou navštívit, jsou zde popsány cyklotrasy nebo přírodní zajímavosti. Na stránkách je k dispozici interaktivní mapa, kde jsou přesně vyznačená místa se všemi důležitými turistickými atrakcemi Benátek nad Jizerou. Velké plus stránek IC je aktuální nabídka kulturních a společenských akcí, kde zájemce může použít filtr na základě jeho požadavků. Stránky slouží také pro benátecké obyvatele, kteří se na stránkách mohou dozvědět ceny služeb či aktualizované pracovní doby místního zdravotnictví.

Z hlediska poptávky turistů by bylo vhodné prodloužit otevírací dobu IC o víkendech během letních měsíců, kdy je cestovní ruch na nejvyšší úrovni. O víkendech je otevírací doba pouze do 15:00 hodin a bylo by vhodné otevírací dobu prodloužit do 17:00 hodin, na stejnou dobu, kdy zavírá Muzeum Benátecka a Muzeum Hraček. Turisté přijíždějící v odpoledních hodinách budou mít větší příležitost infocentrum navštívit. Také bych doporučila zvýšení ceny vstupného na zámeckou věž. Od počátku otevření zámecké věže (rok 2007) do současné doby činí vstup 10 Kč dospělá osoba, děti do 15 let a senioři mají vstup zdarma. Vzhledem k investici v roce 2018, kdy byly na věži nainstalovány rozhledové tabule, by bylo vhodné vstup zvýšit. Město by tak získalo více peněžních

prostředků na případné rekonstrukce a údržbu. Na věži by jistě turisté ocenili i informační tabuli o historii zámecké věže a kostela.

Ze studia novodobých a archivních Zpravodajů Benátecka (měsíčník pro obyvatele Benátek nad Jizerou) z let 2002-2021 je zřejmé, že zaměstnanci Muzea Benátecka každý rok pořádají nové akce a výstavy, aby získali zájem co největšího počtu turistů. Kromě stálých expozic jsou během roku k dispozici různé dočasné výstavy. Největší návštěvnost muzeum zaznamenalo v roce 2007 a 2008. Důvodem nárůstu bylo natáčení pořadu Toulavá kamera vysílaného Českou televizí. Pod benáteckým zámkem jsou umístěna zámecká sklepení a zámecké lapidárium, která se otevírají příležitostně při různých akcích. Pokud by tyto dvě turistické atrakce byly lépe přístupné, např. prohlídka nabízena v rámci návštěvy Muzea Benátecka, také by došlo ke zvýšení turistického zájmu.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Literatura

SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2012. ISBN 978-80-213-1736-9.

LOCHMANNOVÁ, Alena. *Cestovní ruch*. Prostějov: Computer Media, 2015. ISBN 978-80-7402-216-6.

HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy*. Druhé, upravené vydání. Praha: Nakladatelství Fortuna, 2011. ISBN 978-80-7373-107-6.

BENEŠ, Luděk, Sylva MĚSTECKÁ, Pavel SOSNOVEC a Jiří WALDHAUSER. *Průvodce historií města Benátek nad Jizerou*. Brandýs nad Labem: Město Benátky nad Jizerou ve spolupráci s Okresním muzeem Mladá Boleslav, 1999. ISBN 80-238-4496-2.

PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky*. Druhé vydání. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3643-3.

BERÁNEK, Jaromír. *Ekonomika cestovního ruchu*. Praha: MAG CONSULTING, 2013. ISBN 978-80-86724-46-1.

RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-4039-3.

KOTÍKOVÁ, Halina. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4603-6.

HINDLS, Richard. *Metody statistické analýzy pro ekonomy*. Praha: Management Press, 1997. ISBN 8085943441.

7.2 Internetové zdroje

Historie města Benátky nad Jizerou [online]. [cit. 2022-01-21]. Dostupné z: https://www.benatky.cz/mesto/historie-mesta/

Areál benáteckého zámku a zámecká budova [online]. [cit. 2022-01-21]. Dostupné z: https://www.benatky.cz/mesto/pamatky/areal-benateckeho-zamku/zamecka-budova-2276cs.html

Zámecká věž Benátky nad Jizerou [online]. [cit. 2022-01-21]. Dostupné z: https://is.benatky.cz/turistika/zamecka-vez/

Historie Muzea hraček v Benátkách nad Jizerou [online]. [cit. 2022-01-21]. Dostupné z: http://www.muzeumhracek.webpark.cz/cs/historie-muzea/

Expozice v Muzeu Benátecka [online]. [cit. 2022-01-21]. Dostupné z: https://www.muzeummb.cz/muzeum-benatecka/expozice/

Historie památek Benátky nad Jizerou [online]. [cit. 2022-01-21]. Dostupné z: http://historie.shscms.cz/emapa/Stredocesky-kraj/Benatky-nad-Jizerou/

Historie zříceniny hradu Dražice [online]. [cit. 2022-01-21]. Dostupné z: https://www.hrady.cz/hrad-drazice-mlada-boleslav

Přírodní rezervace u Milovic a Benátek nad Jizerou [online]. [cit. 2022-01-21]. Dostupné z: https://www.ceska-krajina.cz/rezervace/prirodni-rezervace-milovice/

Charakteristika okresu Mladá Boleslav [online]. [cit. 2022-01-21]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/13-2137-03--1_1_charakteristika_okresu

Památky v Mladé Boleslavi [online]. [cit. 2022-01-21]. Dostupné z: https://www.mb-net.cz/pamatky/ms-62768/p1=62768

Městská kulturní zařízení Bělá pod Bezdězem [online]. [cit. 2022-01-21]. Dostupné z: https://www.mkzbela.cz/infocentrum/14

Integrace veřejné dopravy na Mladoboleslavsku [online]. [cit. 2022-01-21]. Dostupné z: https://pid.cz/integrace-verejne-dopravy-na-mladoboleslavsku/

Cykloturistika v Benátkách nad Jizerou a okolí [online]. [cit. 2022-01-21]. Dostupné z: https://is.benatky.cz/turistika/cykloturistika/

Ubytování a stravování v Benátkách nad Jizerou [online]. [cit. 2022-01-21]. Dostupné z: https://is.benatky.cz/prakticke-informace/ubytovani-a-stravovani/ubytovani/

Symboly města Benátky nad Jizerou [online]. [cit. 2022-01-22]. Dostupné z: https://www.benatky.cz/mesto/symboly-mesta/

Hotel Bílý Páv [online]. [cit. 2022-02-06]. Dostupné z: https://www.bilypav.cz/

Hotel Apartmán Na Staré koleji [online]. [cit. 2022-02-06]. Dostupné z: https://www.nastarekoleji.cz/

Park Pension Benátky nad Jizerou [online]. [cit. 2022-02-06]. Dostupné z: http://www.parkpension.cz/

Sport Penzion Benátky [online]. [cit. 2022-02-06]. Dostupné z: http://sportpenzionbenatky.cz/

8 Přílohy

Příloha 1 - Index determinace u kvadratické funkce 59
Příloha 2 - Index determinace u lineární funkce.....59
Příloha 3 - Index determinace u exponenciální funkce.....59
Příloha 4 - Hodnota MAPE u jednoduchého exponenciálního vyrovnání.....60
Příloha 5 - Predikce na rok 2022 u kvadratické funkce.....60
Příloha 6 - Predikce na rok 2022 u jednoduchého exponenciálního vyrovnání 60

Příloha 1 - Index determinace u kvadratické funkce

	Statistické shrnutí;ZP: Návštěvnost (muzeum)
Statistika	Hodnota
Vícenás. R	0,70151041
Více R2	0,49211686
Upravené R2	0,43236590
F(2,17)	8,2361335
p	0,0031549481
Sm. chyba odhadu	1244,0652

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 2 - Index determinace u lineární funkce

	Statistické shrnutí;ZP: Návštěvnost (muzeum)
Statistika	Hodnota
Vícenás. R	0,418586637
Více R2	0,175214773
Upravené R2	0,129393371
F(1,18)	3,82386323
p	0,0662335455
Sm. chyba odhadu	1540,70642

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 3 - Index determinace u exponenciální funkce

	Statistické shrnutí;ZP: Návštěvnost (muzeum)
Statistika	Hodnota
Vícenás. R	0,68964818
Více R2	0,475614612
Upravené R2	0,413922214
F(2,17)	7,70945243
p	0,00414028158
Sm. chyba odhadu	1264,11487

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 4 - Hodnota MAPE u jednoduchého exponenciálního vyrovnání

Souhrn chyb	Exp. vyrovnáv.: S0=5804, T0=-135, (data muzeum) Lin.trend,žádná sezóna; Alfa= ,403 Gama=0,00 Návštěvnost Chyba
Průměrná chyba	97,1767978
Průměr abs. chyb	1157,3687014
Součet čtverců	44835957,9242074
Průměrný čtverec	2241797,8962104
Průměrná percentuální	-6,3903855
Prům. abs. %chyb	22,5225482

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 5 - Predikce na rok 2022 u kvadratické funkce

Proměnná	Předpovězené hodnoty (data muzeum) proměnné: Návštěvnost		
	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	525,3455	21,0000	11032,3
V3**2	-30,5799	441,0000	-13485,7
průsečík			5010,6
Předpověď			2557,1
-95,0%PL			-714,4
+95,0%PL			5828,6

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování

Příloha 6 - Predikce na rok 2022 u jednoduchého exponenciálního vyrovnání

Případ	Exp. vyrovnáv.: S0=5804, T0=-135, (data muze Lin.trend,žádná sezóna; Alfa= ,403 Gama=0,0 Návštěvnost		
	Návštěvnost	Vyhlaz. Řady	Rezid.
1	5736,0	5668,3	67,6
2	6491,0	5560,3	930,6
3	4773,0	5800,1	-1027,
4	4852,0	5250,9	-398,9
5	7901,0	4954,9	2946,
6	8743,0	6006,9	2736,
7	9019,0	6974,2	2044,
8	7201,0	7663,0	-462,0
9	6164,0	7341,5	-1177,
10	7213,0	6731,7	481,2
11	6550,0	6790,4	-240,4
12	6267,0	6558,2	-291,2
13	7338,0	6305,6	1032,
14	5132,0	6586,4	-1454,
15	5418,0	5865,0	-447,0
16	6095,0	5549,6	545,3
17	5197,0	5634,1	-437,1
18	7084,0	5322,7	1761,
19	2430,0	5897,2	-3467,
20	3166,0	4364,6	-1198,
21		3746,3	
22		3611,0	
23		3475,8	
24		3340,5	
25		3205,2	
26		3070,0	
27		2934,7	
28		2799,5	
29		2664,2	
30		2528,9	

Zdroj: STATISTICA, vlastní zpracování